

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelki: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljansko pokrajino pri pokrajinskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Cor. Post. No 11-5118
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina mala mesečno Lit 18,-
za inozemstvo vključno s ponedeljskim
troškom Lit 36,50.

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5. — Telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estero:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Nova italijanska vlada

Rim, 26. jul. s. Nj. Vel. Kralj in Cesar je na predlog šefa vlade, ministrskega predsednika, državnega tajnika imenoval naslednje ministre državne tajnike:

Zunanje zadeve: Eksc. Raffaele Guariglia, Kr. veleposlanik; notranje ministrstvo: Eksc. dr. Bruno Fornaciari, Kr. prefekt; Italijanska Afrika: Eksc. general Melchiade Gabba, senator

Kraljevine; pravosodje: Eksc. dr. Gaetano Azzariti, generalni direktor ministrstva za pravosodje;

finance: Eksc. Domenico Bartolini, generalni oskrbnik države, senator;

vojska: Eksc. general Antonio Sorice, državni svetnik;

mornarica: admiral divizije Raffaele de Courtenne;

letalstvo: general letalske brigade Renato Sandalli;

narodno vzgojstvo: dr. Leonardo Severi, državni svetnik;

javna dela: dr. Domenico Romano, generalni direktor ministrstva za javna dela;

poljedelstvo in gozdovi: prof. Alessandro Brizi, senator Kraljevine;

promet: general Federico Amoroso;

korporacije: dr. Leopoldo Piccardi, državni svetnik;

ljudska kultura: Eksc. dr. Guido Rocco, Kr. veleposlanik, generalni direktor za inozemski tisk;

valute in devize: Eksc. dr. Giovanni Acanfora, generalni direktor Banche d'Italia;

vojna proizvodnja: Eksc. general Carlo Favagrossa.

Nj. Vel. Kralj in Cesar je na predlog šefa vlade, ministrskega predsednika, državnega tajnika imenoval tudi za podtajnika pri predsedništvu ministrskega sveta Eksc. dr. Pietra Baraton, državnega svetnika.

Novi ministri

Rim, 27. jul. s. Eksc. baron Raffaele Guariglia, novi minister za zunanje zadeve se je rodil 18. februarja 1889 v Neaplju, kjer je doživljal skoraj vse študije in postal z 19. letom doktor prava. Takoj je vstopil v diplomatsko kariero ter se je uveljavil s svojimi posebnimi osebnimi sposobnostmi. Imenovan za vicekonzula, je služil v Parizu, od koder je bil v činu veleposlaniškega tajnika prestaten v London. Iz angleškega glavnega mesta je odšel v Petrograd, nato pa po kratkem zopetnem bivanju v Parizu v Bruselj. Poklican je bil nato v zunanje ministrstvo v Rimu in imenovan leta 1920. za generalnega direktorja političnih zadev za Evropo in Sredozemlje. Nato je pripadal komisiji, ki je bila poslana v London, da se pogaja za odstop Giublanda Italiji, nato je bil v Kairu kot član komisije za razmejitve med Egiptom in Libijo; naknadno je bil povišan v činu veleposlaniška in določen za Madrid. Iz Španije se je zopet vrnil v Rim, kjer je zavezal položaj generalnega direktorja za osebe v zunanjem ministrstvu. Leta 1936. je bil imenovan za veleposlanika v Buenos Airesu, kjer je znal s svojimi odličnimi sposobnostmi obdržati visok ugled domovine. Leta 1938. je bil premeščen v veleposlaništvo v Parizu, leta 1942. je bil imenovan za veleposlanika pri Sv. stolici, v februarju 1943 pa za veleposlanika v Ankaru, katero zdaj zapušča, da prevzame vodstvo ministrstva za zunanje zadeve.

Novi notranji minister Eksc. Fornaciari Bruno se je rodil v Sondriju 17. oktobra 1881. Diplomiral je v pravu leta 1902 ter stopil naslednje leto v notranje ministrstvo, kjer je bil leta 1908 poklican v tajništvo odbora za pomoč poškodovancem ob potresu v Kalabriji in Siciliji, ki mu je predsedoval Nj. Vis. vojvoda D'Aosta. Leta 1910 je prišel v generalno direkcijo javnega zdravstva, kjer je ostal 14 let kot šef urada za splošne zadeve, sodelujoč vneto pri ureditvi in organizaciji zdravstvenih služb v resnih trenutkih, ki so nastali z epidemijo kolere v letih 1910-11 v libijskih vojni, ob potresu v Marsici in v svetovni vojni. Leta 1923 je bil viceprefekt v Florenci in komisar v Benetkah nad dve leti, nakar je bil imenovan za prefekta in leta 1926 poslan v Trieste, odkoder je bil v juliju 1929 poklican v generalno direkcijo javnega zdravstva, kjer je deloval do 1. avgusta 1930, ko je bil imenovan za prefekta milanske pokrajine. Leta 1935 je bil imenovan za generalnega direktorja civilne uprave v notranjem ministrstvu, leta 1935 je bil upokojen zaradi doseg starostne meje, leta 1940 mu je bilo poverjeno ravnanje zavoda v Bolzanu za likvidacijo premoženja Bolzanov, ki so optirali za Nemčijo.

Minister za Italijansko Afriko Eksc. Gabba Melchiade se je rodil 20. avgusta 1874 v Milanu. Prišel je vojaško kariero pri topništvu, od koder je prišel v glavni stan. Od 1911 do 1915 je bil v Eritreji, najprej kot poveljnik domačih baterij, nato pa kot šef glavnega stana Kr. zbora kolonijalnih čet. Med vojno 1915/18 je kot major poveljeval skupini težkega poljskega topništva, ki je šef glavnega stana 13. in 57. divizije, potem pa kot podpolkovnik šef operacijskega urada vrhovnega poveljništva pod generalom Cadornu in Diazom in končno šef glavnega stana 29. in 14. armadnega zbora. Med avstrijsko ofenzivo proti vzhodni raveni Asiaga je bil ranjen in si je pridobil viteški križ savojškega vojaškega reda. Nato je napredoval v čin oficirja istega reda, ker se je izkazal v umikalnih operacijah z Isouza na Pjavo in v operacijah, ki so privedle do osvoboditve Trenta leta 1935. Po vojni je bil okrog dve leti šef italijanske vojaške misije v Trsočarkaziji

in potem Kr. politični odpravnik na tem področju. Zaradi uspehov na teh položajih je bil imenovan za prvega pribočnika častnega zbora Nj. Vel. Kralja. Nato je bil šef glavnega stana armadnega zbora v Milanu in šef kraljevega operacijskega urada glavnega stana. Leta 1921. je vodil tajništvo sveta vojske, nato je bil 6. let poveljnik Kr. zbora kolonijalnih čet v Eritreji, v maju 1926 je napredoval v brigadnega generala in je bil imenovan za šefa glavnega stana armadnega poveljstva v Florenci, 15. septembra 1931 je prevzel poveljništvo pehotne divizije »Curtatone« in »Motanara«, dne 12. novembra naslednjega leta pa je bil imenovan za prvega pribočnika princa Umberto Savojskega. 26. marca in po dnevu, ki je privedel do osvoboditve Trenta, je bil poklican v vodstvo urada šefa glavnega stana za čete Vzhodne Afrike. Od septembra 1936 do avgusta 1938 je bil poveljnik 3. armade, dne 23. marca 1939 je bil imenovan za senatorja Kraljevine, dne 16. maja 1940 je napredoval v armadnega generala zaradi zaslug v vojni, 12. septembra pa je prešel v rezervo po 47 letih službe.

Čuvaj pečatov vitez velikega križa Gaetano Azzariti se je rodil v Neaplju 26. marca 1881 v družini sodnikov in pravzornikov. Dovolil je pravne študije na univerzi v Neaplju, kjer je diplomiral leta 1901. Nekaj let nato se je udeležil sodniškega natečaja in si pridobil prvo mesto, nato je služil v ministrstvu za pravosodje in sodeloval v številnih zakonodajnih komisijah. Bil je zasebni tajnik Vittorije Shialoje, ko je bil ta pravosodni minister in ko je med svetovno vojno 1915/18 organiziral propagando v inozemstvu. Leta 1919. je vodil zakonodajni urad v ministrstvu za pravosodje. Od leta 1931. je bil prvi predsednik apelacijskega sodišča. Eksc. Azzariti je spisal več zelo cenjenih del.

Minister za finance Eksc. Domenico Bartolini se je rodil v Rimu 26. avgusta 1880. Kot bivši generalni intendant Banche di Roma je dobil od finančnega ministra De Stefamija leta 1922. nalogo, da prouči ustanovitve generalnega državnega oskrbnikstva, ki je bilo s Kr. dekretom 18. januarja 1923 ustanovljeno. Bartolini je bil po ustanovitvi imenovan za generalnega državnega oskrbnika, položaj, katerega je doslej zavezaval. V decembru 1928 je vodil tudi poligrafični zavod države, od leta 1940. je bil nadintendant tudi v tvornici avtarktične celuloze, ki jo upravlja država v pokrajini Foggia. Bil je svetnik ustanove »Il vittoriano degli italiani«, katere predsednik je postal 18. oktobra 1942, 21. oktobra 1939 je bil imenovan za senatorja Kraljevine.

Novi minister za vojsko Antonio Sorice se je rodil v Noli 3. novembra 1887. Bil je gojenec vojaškega kolegijsa v Neaplju od leta 1911 in nato Kr. vojaške topničarske in ženjske akademije. Leta 1915 je bil z 18 leti imenovan za topniškega podporočnika in je takoj odšel na operacijsko področje. 20 let star je bil kapitan in je poveljeval baterijam med bitko v Goriziji in na Carsu. Nato je bila njegova kariera zelo nagla. Od leta 1919 je bil poveljnik oddelkov pri polkih, učitelj v topniški in ženjski šoli, oficir glavnega stana divizij v Genovu in Anconu, leta 1936 je postal polkovnik in bil imenovan za šefa kabineta vojnega ministra, kateri položaj je zavezaval med 5 let. Dne 1. julija 1938 je bil imenovan za državnega svetnika, 3. februarja 1943 je postal brigadni general in je bil imenovan za podtajnika v ministrstvu vojske.

Novi minister za javna dela Domenico Romano se je rodil v Melicuccu (Reggio Calabria), 18. novembra 1883. Bil je z

Dnevno povelje poveljnika milice

Rim, 26. jul. s. Ob prevzemu generalnega poveljstva Milice je Nj. Eksc. general armadnega zbora Quirino Armellini izdal naslednje dnevno povelje:

Po ukazu Nj. Vel. Kralja in Cesarja prevzamam danes generalno poveljstvo prostovoljne milice narodne varnosti. Obratam misel k slavni padli. Spominjam se junastev, ki jih je povsod in ob vsakem času izpolnila milica. Izražam pričanje, da bo kot bistveni del oboroženih sil naroda tako delovala kakor doslej s trdno vero in globoko ljubeznijo v obrambi nesmrtnih domovine.

Rim, 26. julija 1943.
Generalni poveljnik general armadnega zbora Quirino Armellini.

upravo javnih del ter dosegel čin generalnega direktorja specialnih služb; je avtor več cenjenih publikacij tehničnega značaja, med njimi publikacije »Prva pomoč v primeru javnih nesreč«. Od januarja 1942 je bil šef kabineta ministra za javna dela.

Eksc. prof. Alessandro Brizi, minister za poljedelstvo in gozdove, se je rodil v Poggio Nativo (Umbrija) 7. septembra 1878, je redni profesor za politično-agrarno gospodarstvo na univerzi v Neaplju in je globoko podkovan tudi v upravnem pravu in v finančni vedi. Njegovo ime se omenja na prvem mestu med italijanskimi poljedelci, kajti bil je sposoben generalni direktor ministrstva za poljedelstvo od leta 1918 do 1928. Od leta 1929 do leta 1939 je bil generalni tajnik mednarodnega zbora za poljedelstvo, je član narodnega sveta za raziskovanje, pripadal je zbornici v 30. zakonodajni dobi ter je vneto in posebno zaslužno sodeloval v generalni komisiji za proračun. 5. februarja 1943 je bil imenovan za senatorja in isti mesec mu je bil poverjen visok položaj šefa kabineta finančnega ministra.

Eksc. Federico Amoroso, novi minister za promet, se je rodil v Neaplju 29. maja 1891. Se zelo mlad je postal leta 1911 podporočnik ženijcev. Udeležil se je libijske vojne kot oficir ženijcev-telegrafistov, nato v činu kapitana in majorja svetovne vojne leta 1915/18 v letalskem ženijstvu kot poveljnik zrakovolov. Zaradi svojih hrabrih dejanj je bil odlikovan s dvema srebrnima kolajnama za vojaško hrabrost. Po končani veliki vojni je bil po kratkem službovanju pri zrakovolovih imenovan za poddirektorja višjega zbora za oddajanje ter se je bavil z veliko pristojnostjo ter z radiotelegrafskimi raziskovanji. Imenovan za člana sveta za raziskovanje so mu bile poverjene mnoge misije v inozemstvu kot članu medministrske komisije za radiotehniko. Ko je napredoval v brigadnega generala v letu 1939 in v divizijskega generala v letu 1942. Udeležil se je sedanje vojne. Najprvo kot poveljnik ženijstva 9. armade, nato pa kot poveljnik ženijstva 2. armade v Sloveniji-Dalmaciji. Pred imenovanjem za prometnega ministra je bil višji vrhovni poveljnik za transmise. Zaradi svojih velikih zaslug na vojaškem področju je bil odlikovan z viteškim križem in z oficirskim viteškim križem savojškega vojaškega reda.

Minister za korporacije Eksc. dr. Leopoldo Piccardi se je rodil v Ventimigiji 12. januarja 1889. Udeležil se je kot topniški oficir prve svetovne vojne. Leta 1922. je zmagal v sodniškem natečaju, od koder je prešel v državno advokaturu. Z natečajem leta 1930. je vstopil v državni svet, leta 1934. je bil imenovan za državnega svetnika. Kot znanstvenik pravnih ved, zlasti upravnega prava, se je udeležil sestavljanja številnih važnih zakonodajnih tekstov ter predsedoval številnim upravnim komisijam. Njegovo globoko pravno znanje se je uveljavilo tudi v mednarodnem svetu ko se je udeležil z ostalimi italijanskimi delegati mednarodne konference v Montreuxu za odpravo kapitulacij v Egiptu in konference 9 sil, ki je bila v Bruslju leta 1937.

Divizijski general letalstva Renato Sandalli, novi minister za letalstvo, se je rodil v Genovu 25. februarja 1897. Z 18. leti je vstopil prostovoljno k bersaljerom ter se je udeležil kot nižji oficir vojne 1915-18, med katero je bil zaradi vneme, ki jo je pokazal, odlikovan s srebrno kolajno in z bronasto kolajno za vojaško hrabrost. Leta 1920. je bil pripuščen v pilotski tečaj ter si je pridobil in naslednjem letu vojaško pilotsko diplomu. Nekaj mesecev po ustanovitvi letalskega orožja je bil premeščen k letalstvu ter je služil v izvidniških oddelkih in postal leta 1925. kapitan. Leta 1926. je bil poslan v Somalijsko ter je deloval nekaj časa v oddelkih kolonialnega letalstva.

Ko se je vrnil v domovino, je napredoval v majorja ter je bil dodeljen lovskemu letalstvu, kjer se je posebno izkazal s svojimi poklicnimi sposobnostmi. Leta 1931. je bil imenovan za podpolkovnika in je služboval pri glavnem stanu letalstva do novembra 1934, nakar je prevzel poveljništvo 9. jate bombnikov, katero je vodil v zmagovitih operacijah v zraku nad Vzhodno Afriko ter si pridobil drugo srebrno kolajno za vojaško hrabrost zaradi drznosti, katero je pokazal v bitkah pri Amba Alagiju in jezeru Ascianghi. Potem je bil odlikovan z viteškim križem Savojškega vojaškega reda.

V Vzhodni Afriki je bil v činu polkovnika predpogoj za poveljništvo zbirnega od-

Successi dell'aviazione contro unità mercantili e navi da guerra nemiche

4 trasporti, 2 incrociatori e 1 cacciatorpediniere gravemente danneggiati al largo delle coste della Sicilia; 5 mercantili colpiti nel porto di La Valletta — 9 velivoli nemici distrutti

Comando Supremo. Bollettino di guerra n. 1158.

Situazione immutata in Sicilia dove l'attività combattiva si è prevalentemente svolta nel settore settentrionale dello schieramento.

Bombardieri germanici hanno attaccato con successo unità mercantili e da guerra al largo delle coste settentrionali e orientali dell'isola danneggiando gravemente quattro trasporti, due incrociatori e un

cacciatorpediniere; cinque mercantili sono stati colpiti nel porto di La Valletta.

L'aviazione nemica effettuava incursioni sui dintorni di Napoli e sulla regione dello stretto di Messina: danni non gravi, vittime in corso di accertamento. Le artiglierie contraeree abbatterono sei apparecchi.

In duelli con nostri cacciatori della Sardegna, due «Curtiss» ed un aerosiluratore precipitarono in mare.

Generale Ambrosio

Uspehi letalstva

4 prevozne ladje, 2 križarki in en rušilec hudo poškodovani ob obalah Sicilije; 5 trgovskih parnikov zadetih v pristanišču La Valletta — 9 sovražnih letal uničenih

Vrhovno poveljništvo. Vojno poročilo št. 1158.

Nespremenjen položaj na Siciliji, kjer se je bojno delovanje razvijalo pretežno v severnem odseku razsvitve.

Nemški bombniki so z uspehom napadli trgovske in vojne enice v bližini severne in vzhodne obale otoka ter hudo poškodovali 4 prevozne ladje, 2 križarki in 1 rušilec; 5 trgovskih parnikov pa je bilo

zadetih v pristanišču La Valletta.

Sovražna letalstva je izvršilo napade na okolice Neaplja in na pokrajino ob Mesinjski ožini; škoda ni huda, žrtve pa se ugotavljajo. Protiletalsko topništvo je sestrelilo 6 letal.

V dvobojih z našimi lovi s Sardinije so 2 letali tipa Curtis in eno torpedno letalo strmoglavili v morje.

General Ambrosio.

Poslanica predsednika Narodnega združenja vojnih pohabljenec in invalidov

Rim, 26. jul. s. Predsednik Narodnega združenja vojnih pohabljenec in invalidov je poslal članom naslednjo spomenico:

Kralj je vzel v svoje roke narodovo usodo in sam prevzel poveljstvo nad svojimi vojski. Znova se je Kraljeva rodbina zavzela za stvar in usodo italijanske skupnosti ter izpolnila svoje poslanstvo s tem, da je prevzela odgovornost za najvišje odločitve. Vlada je vojno je ljudstvo sprejelo z zaupanjem ter z disciplino sodeluje z vlado, katere polna moč je poverjena velikemu vojaku, čigar ime je znano v zgodovini. Vojna se bo nadaljevala in navzlic najhujšim preizkušnjam, ki jih je narod že pretrpel in bo še pretrpel, bo ljudstvo privolilo v vse možne žrtve zdaj, ko ve, da se bori za obrambo lastne odgovornosti in da reši svojo lastno bodočnost.

Vsaka druga potreba je te dolžnosti podrejena, a ni ga človeka, ki ne bi spoznal

da so v Vladajevih osebnih pravicah vključene tudi pravice naroda po pogodbi, iz katere poteka italijansko zedinjenje. Teža preteklosti mora biti pobuda za jutrišnji dan, ko ga bomo sodeli brez slabosti, brez krvi, toda danes morajo molčati vse strasti, tudi najbolj plemenite, pred strastjo Italije. Vojna se nadaljuje tudi zato, ker nobena podrejenost ne more ljudstva nagneti k temu, da bi se odpovedalo pravici soditi o svojih lastnih napakah.

Mi vemo, da nas veže ena prisega in se zgrinjamo okrog vladarja. Opojinjamo ljudstvo, da naša usoda in življenje zavzista od resnosti in vrednosti, o katerih bo dalo dokaz v tej uri.

Italija, ki se je komaj dvignila, ne more pasti, in Italijani bodo končno dokazali, da so se v nesreči navadili in spravili z boljšino. — Del Croix.

seka. Ko je napredoval v generala letalske brigade, je bil leta 1938. imenovan za poveljnika 1. preizkuševalnega središča v Guidoniju, nato pa je bil premeščen k letalstvu in Albaniji. Vrnili se je na državno ozemlje in prevzel važen položaj v glavnem stanu Kr. letalstva. Dne 18. novembra 1942 je napredoval v generala letalske divizije. Eksc. Sandalli je odlikovan s številnimi narodnimi in inozemskimi odlikovanji.

Novi minister za ljudsko kulturo Eksc. Rocco Guido se je rodil v Neaplju 26. novembra 1886. Doktor prava je postal leta 1909. in je nastopil službo leta 1912. Služil je pri konzulatih v Nici, Susaxu in Tuniziji v Brigi in Tuniku. Leta 1921 je bil imenovan za konzula v Sebenicu in poverjena mu je bila organizacija konzularne službe v Dalmaciji. Leta 1922. je bil poslan, da vodi generalni konzulat na Malti. Poklican v ministrstvo je opravil važne naloge političnega značaja. Nato je bil poslan kot svetnik najprvo v Kr. veleposlaništvo v Parizu, nato pa v Berlinu. Leta 1929 je bil zopet poklican v ministrstvo ter je bil poddirektor tiskovnega urada. Leta 1922. je napredoval v polnomočnega ministra in bil poslan v Prago, leta 1936. je bil delegat vlade v Društvo narodov in član italijanske delegacije na konferenci; si sodeloval s lokalne pogodbe v Londonu. Istega leta je bil imenovan za opolnomočenega ministra prvega razreda ter postavljen za generalnega direktorja za zunanji tisk v ministrstvu za ljudsko kulturo. V septembru 1940 je napredoval v veleposlanika.

Minister za vojno proizvodnjo Carlo Favagrossa se je rodil v Cremonu 22. novembra 1888. Obiskoval je tečaj vojaške akademije v Turinu, katero je zapustil kot ženjski podporočnik. Udeležil se je prostovoljno libijske vojne. V vojni 1915-18 je napredoval v čin majorja po vojni za sluzi in si pridobil srebrno kolajno za vojaško hrabrost. Po vojni je pripadal do leta 1925. številnim vojaškim misijam v inozemstvu. Ko se je zopet vrnil v domovino, je postal poveljnik ženijstva armadnega zbora v Rimu, nato pa poveljnik 1. oklopne brigade. V španski vojni je bil šef glavnega stana zbora prostovoljnih čet, nato pa intendant tega zbora. Po vojni za sluzi je napredoval v čin divizijskega generala, leta 1938. je poveljeval v Bologni diviziji Pistoia, 1. septembra 1939 je bil poklican, da prevzame visok dvojni položaj predsednika odbora za civilno motorizacijo in generalnega komisarja za vojno proizvodnjo. Dne 20. marca 1940 je bil komisar pretvorjen v državno podtajništvo, kjer je ostal kot podtajnik in napredoval z generalno armadnega zbora. 7. sep-

tembra 1942 mu je bil poverjen tudi položaj generalnega komisarja za tekočo goriva in mazila. 5. februarja 1943 so bile službe podtajništva in komisariata preurejene v ministrstvo za vojno in general Favagrossa je bil imenovan za ministra.

Mornariški minister divizijski admiral Raffaele de Courtenne se je rodil v Milanu 23. septembra 1889. Udeležil se je vojne 1915/18 v Kr. mornarici, nato pa pri letalstvu in si je pridobil bronasto kolajno za vojaško hrabrost. V maju 1923 je napredoval v korvetnega kapitana ter je poveljeval podmornicam in se izkazal kot odlični voditelj. V činu fregatnega kapitana je bil poslan tudi v urad šefa glavnega stana, kjer je doživljal zanimive študije vojaške politike, kopne in pomorske strategije. Nato je poveljeval eskadram podmornic in rušilcev. Od julija 1933. do 1936. je bil mornariški ataše v Nemčiji, na Nizozemskem, na Danskem in v skandinavskih državah. V maju 1938. je napredoval v kontreadmirala in je bil poslan v urad glavnega stana Kr. mornarice, kjer je vodil inspektorstvo podmorniškega orožja, katero je bilo na novo ustanovljeno in kjer je uveljavil visoke, popolnoma uporabne metode podmorniškega orožja in istočasno oživel organizacijo napadalnih sredstev v prvem letu sovražnosti. Ko je napredoval v divizijskega admirala, je prevzel poveljništvo neke pomorske divizije, s katero je izvršil nadvse odlične vojne operacije. Odlikovan je z viteškim križem Savojškega vojaškega reda.

Eksc. dr. Pietro Baraton, ki ga je Nj. Vel. Kralj in Cesar na predlog šefa vlade imenoval za državnega podtajnika v predsedništvu ministrskega sveta, se je rodil leta 1884. v canavesanski družini. Studiral je v Turinu. Po promociji je vstopil v upravo notranjega ministrstva, kjer je ostal do imenovanja za podprefekta. Potem, ko je bil podprefekt v San Remu, je bil poklican v ministrstvo na položaj generalnega direktorja za osebe. Nato je bil prefekt v Novari in v Florenci, nakar je bil imenovan za komisarja neapelske pokrajine in je to službo opravljal 5 let ter se zelo uspešno udeleževal. Njegovi inteligentni pobudi gre zahvala za veličastna dela nacije, tako v kraju Carita kakor v kraju Mandracchio, ki sta doslovno spremenili središče starega Neaplja. Neutrudni dejavnosti Eksc. Baraton je pripisati tudi pomoč trgovskega pristanišča, virocevalno pristanišče, vse gradnje sportnega značaja.

Nadaljevanje na 2. strani

Odbiti sovjetski napadi

Vztrajni obrambni boji — 213 sovjetskih tankov uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega štapa, 27. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Težišče bojev na vzhodu je bilo tudi včeraj na področju pri Orlu. Po spremembah polnih bojev in ob uničenju številnih oklepnih vozil so naše čete, podpirane od močnih oddelkov letalstva, krvavo odbile več sovražnih poizkusov za prodor južno, vzhodno in severno od Orla.

Na ostali fronti je prišlo do trdovratnih obrambnih bojev na kubanskem mostišču, ob Misuru in južno od Ladoškega jezera, med tem ko je bilo ob Doncu in na področju pri Bjelgorodu samo krajevno bojno delovanje.

Severnozapadno od Krimskaje in severnozapadno od Kušibseva je prešel sovražnik s močnimi silami, podprtimi in oklepnih sredstev, bojnih letal in topništva, k novim napadom. V tridih bojih, deloma v uspešnih protisunkih, so bili ti odbiti. — Tudi južno od Ladoškega jezera je povedel sovražnik svoje sile k napadu proti nemškimi postojankam, podprt od močnih letalskih sil. Sovjetske čete so bile v ogroženih bojih iz bližine in ponevratil takojšnjih protisunkih s težkimi izgubami vržene nazaj.

Na vseh vzhodni fronti je izgubil sovražnik včeraj 213 oklepnih voz.

V mesece dolgih težkih obrambnih bojev na kubanskem mostišču se je posebno odlikoval 97. bavarska lovka divizija.

Na Siciliji so bili tudi včeraj vsi sovražni napadi proti nemško-italijanskim postojankam odbiti. Napadi oddelkov nemških bojnih letal so prizadeli sovražnika znatne izgube. V vedah severno od otoka so dosegla bojna letala 2 bomba zadela v polno na težko sovražno križarko in so zadela nadaljnjih 6 edinic.

Ponoči so močne skupine nemških bojnih letal bombardirale pristaniško področje La Vallette in zadela 5 ladij.

V Sredozemlju je nemški konvoj napadla 7 angleskih torpednih letal. Zaslužne edi-

nice so sestrelile 4 napadajoča letala. Konvoj je ostal nepoškodovan.

Severnoameriški bombniški oddelki so včeraj podneli napadi na Hanover, Hamburg in nekaj krajev na severozapadnem nemškem obalnem ozemlju. Prebivalstvo, posebno v Hamburgu, je imelo izgube. Protiletalska obramba je po dosedanjih podatkih sestrelila nad napadenimi mesti tri doletu in odletu 30 težkih štirimotornih bombnikov. Nad zasadenim zapadnim ozemljem so bila uničena štiri nadaljnja letala.

V pretekli noči je prišel sovražnik samo s majhnim številom letal nad Nemčijo. Eno izmed teh letal je bilo sestreljeno.

Nemška brza letala so v noči na 27. julija napadla posamezne cilje na področju Londona.

Na Atlantiku je potopilo letalstvo v močno zavarovanem konvoju tovorno ladjo z najmanj 8.000 br. reg. tonami in težko poškodovalo drugo ladjo. Lovska letala so na tem pomorskem področju sestrelila en angleški bombnik.

★

Berlin, 27. julija. s. V dopolnilo včerajšnjega nemškega uradnega vojnega poročila se v tukajšnjih vojaških krogih doznava, da je velika obrambna bitka, ki je v teku na vzhodnem bojišču, stopila v novo fazo, ki jo označuje oslabeitev sovjetskega ofenzivnega delovanja med Azovskim morjem in Bjelgorodom sprito strahotnih izgub, ki jih je sovražnik utrpel. Sovražnik kaže namreč, da je prisiljen privoščiti si nekoliko odmora v južnem odseku bojišča, medtem ko skuša na področju pri Orlu po svoji stari taktiki osredotočiti množičnih napadov zamažati doseči toliko zaželeni preboj nemških črt. V upanju, da bi spremenil položaj sebi v prid v tem odseku, nadaljuje nasprotnik svoje slepene napade južno od Ladoškega jezera, ne da bi dosegel kak uspeh, niti uspeh krajevnega značaja.

Nadaljevanje s 1. strani

ja, kakor stadion in bazen. Ne samo na področju gradnje, temveč tudi na drugih področjih, je pustil za seboj neizbrisane sledove. Eksc. Baratonio je popolnoma preuredil bolniško upravo in sanitar je povečal stare partenopejske bolnišnice. Premješčen kot prefekt v Turin, je Eksc. Baratonio tudi v tem savojškem mestu vneto deloval na vseh področjih javne uprave. Nato je bil imenovan v državni svet, kjer je prispeval s svojim delom odličnega znanstvenika in vseh panogah javne uprave.

Novi minister za narodno vzgojo dr. Leonardo Severi iz plemiške rodbine Fano je bil rojen 31. decembra 1882 v Fanu. Promoviral je l. 1904 v pravu na vseučilišču v Rimu in je l. 1905 vstopil v notranjo upravno službo, odkoder je l. 1907 po natečaju vstopil kot podtajnik v upravno službo v prosvetnem ministertvu, kjer je l. 1923 dosegel stopnjo glavnega direktorja osrednje uprave. L. 1932 je bil imenovan za državnega svetnika. Udeležil se je vojne l. 1915-18 in je bil odlikovan z bronasto kolajno za vojaške zasluge.

Novi šef policije

Rim, 26. jul. s. Eksc. dr. Carmine Senise je bil imenovan za šefa policije in je že prevzel svoje dolžnosti.

Eksc. Senise je bil rojen v Neaplju 28. novembra l. 1883. Za doktorja prava je promoviral l. 1907, potem pa je postal l. 1908, tajnik prefektore in je bil poslan v podprefekturo v Pozzuoliu. Dne 6. novembra istega leta je bil premeščen v notranje ministertvo. Nato je postal svetnik prvega razreda in bil dodeljen direktorji ječ, 30. avgusta l. 1923. pa je bil premeščen v generalno direktorjo za zdravstvo. Z ministrskim dekretom z dne 8. marca 1926 je postal podprefekt in so mu bili poverjeni posli dvokrajnja-sefa 7. divizije zdravstva. Dne 5. avgusta l. 1930. je bil dodeljen generalni direktorji za javno varnost kot šef odsekov za tajne in splošne zadeve. Z dekretom 28. julija 1932 je bil imenovan za prefekta Kraljevine v dolžnosti podsefa policije. Z dekretom dne 16. marca 1939 je postal prefekt prvega razreda. Vedno je služil v važnih uradih in opravljal kočljive naloge, pri reševanju katerih je pokazal izredno poštenost in nenavadno sposobnost.

Patriotične manifestacije

Benetke, 27. jul. s. Včerajšnji dan je potekel v Benetkah v smislu disciplinirane navdušenja za zgodovinski dogodek v državi. Ljudske povorke iz vseh slojev prebivalstva so se pomikale skozi mestne ulice, ki so bile vse v zastavah, in s svojimi vzklizanjem Savojškemu domu in maršalu Badogliu poudarjale zgodovinsko odločitev vladarja, ki je povezal vse italijanski narod v en sam in resnični blok. Brez razlike prepričanja in pod zanesljivim vodstvom maršala Badoglija je ta dan združen v tem tako važnem trenutku za usodo domovine.

Bologna, 26. jul. s. Po smojnih prvih manifestacijah so davi razobesili na vseh javnih in zasebnih poslopih trobojnice, ceste pa so od prvih jutranjih ur močno živjele. Kolone meščanov z zastavami in letaki, poveljičarji Italijo, Kralja in oborožene sile, so šle po glavnih ulicah ob neprestanem vzklizanju vojski, mornarici, letalstvu. Živahnost, ki je trajala v popolnem redu vse dopoldne, je jasno pokazala veliki čut patriotizma, katerega je sposoben italijanski narod.

Milan, 26. jul. s. Tudi davi so kolone manifestantov hodile po mestnih ulicah s trobojnicami in drogov, na katerih so bile slike Kralja in Badoglija. Z balkonom in okni, okrašenih z zastavami, so odgovarjali na vzklizke manifestantov, ki so med dvema gostima vrstama ljudstva defilirali in vzklizali Italijo, vojski, Savojškemu domu in maršalu Badogliu. Oficirji in posamezni vojsaki so bili predmet ganljivih manifestacij simpatij. Z balkona Kraljeve palače je govoril množici Nj. Vis. grof Turinški, ko se je zgnila in vzklizala na trgu. Izrekel je besede zaupanja in vere v usodo

domovine, ki so bile sprejete z velikim navdušenjem in z mogočnimi vzklizi Italiji, Kralju in Badogliu. Na občinski palači, na vseh javnih poslopih in na številnih zasebnih hišah plapolajo trobojnice.

Firenze, 26. jul. s. Davi je bilo mesto takoj v zastavah. Kakor že smočili se je tudi davi zbrala velika množica na vseh krajih, kjer so bili radijski aparati, in je poslušala oddajo poročil ter vzklizala Kralju in Cesarju ter maršalu Badogliu. Tudi proglašala vladarja in maršala Badoglija sta zbudila velike manifestacije. Sprevedli ljudstva so šli po glavnih cestah z narodnimi zastavami, prepevajoč himne Rissorgimenta in Piave, vzklizajoč burno domovini, vojski, Kralju in maršalu Badogliu. Manifestacije so se nadaljevale vse dopoldne s posebno ljubeznivostjo za naše slavne vojake.

Modena, 27. jul. s. Proglašala Kralja in Cesarja in maršala Badoglija italijanskemu narodu sta v vsej pokrajini zbudila najbolj navdušeno pritrjevanje prebivalstva. Manifestacije, ki so se nadaljevale vse včerajšnji dan v popolnem redu, so dokazale, da je narod, ki se veseli svoje obnovljene duhovne ednosti, brezpozorno poslušen ukazom Kralja pod vodstvom maršala Badoglija, imajoč pred očmi samo veličino domovine.

Neapelj, 27. jul. s. Nov položaj, ki je nastal po volji Kralja in Cesarja v življenju italijanskega naroda po proglašeni, ki sta jih vladar in maršal Badogliu naslovila na narod, je bil v neapeljski pokrajini pozdravljen z navdušenimi manifestacijami. Prebivalstvo, ki je vzklizalo Savojškemu domu, maršalu Badogliu in vojski, je hotelo izprazniti svoje popolno soglasje z zgodovinskimi dogodki in svojo neomajno vero v usodo domovine.

izkušnji, ki so se v svoji službi uveljavili ne po politični naklonjenosti, temveč po svojem delu.

Odmev v Nemčiji

Berlin, 27. jul. s. Davi so nemške radijske oddaje objavile spremembe vlade v Italiji. Nemška poluradna agencija piše o tem: Kakor mislijo, je to spremembo vlade pripisovati zdravstvenemu stanju Mussolinija, ki je bil zadnje čase bolan.

Agencija je nato objavila proglas Kralja in Cesarja ter maršala Badoglija. Berlinski politični krogi so sprejeli zelo mirno vesti o spremembi vlade v Italiji. Vsi se zavedajo, da ima odločitev Kralja in Cesarja, in dolžnost, ki jo je poveril maršalu Badogliu, da sestavi novo vladno, en sam smoter: blagor Italiji. Podčrtavata se zlasti važnost in pomen zatrdil v obeh proglašah na italijanski narod glede zvestobe deni

Seja Velikega fašističnega sveta

Rim, 26. jul. s. Poročilo o seji Velikega fašističnega sveta dne 24. julija 1943:

V Rimu se je 24. julija 1943 sestal v Beneski palači Veliki fašistični svet, ki ni bil sklican od 7. decembra 1939, torej od vstopa Italije v vojno.

Navzočji so bili Mussolini, De Bono, De Vecchi, Suardo, Grandi, Scorza, De Marsico, Acerbo, Biggini, Pareschi, Cianetti, Polverelli, Federzoni, Tringali-Casanova, Balella, Frattare, Gottardi, Bignardi, De Stefani, Rossoni, Bottai, Farinacci, Marinelli, Alfieri, Ciano, Buffarini, Albini, Galbati in Bastianini.

Dnevni red

Ob pričetku zborovanja, ki se je pričelo ob 17. uri, je šef vladar poročal o političnem in vojaškem položaju. Nato je predsednik zbornice Grandi predložil in očrtal naslednje dnevno povelje, katero so razen Grandija podpisali tudi Federzoni, De Bono, De Vecchi, De Marsico, Acerbo, Pareschi, Cianetti, Ciano, Bottai, Balella, Gottardi, Bignardi, De Stefani, Rossoni, Marinelli, Alfieri, Albini in Bastianini.

Veliki svet, zborujoč v teh dneh najvišje preizkušnje obrača predvsem svojo misel junaškim bojevnikom vsega orožja, ki ob strani s ponosnim ljudstvom Sicilije, v katerem najvišje odseva vera italijanskega naroda, obnavljajo plemenito izročila pogumne hrabrosti in neukrotljivega duha žrtvovanja naših slavnih oboroženih sil proglašajo po obrnavanju notranjega in mednarodnega položaja ter političnega in vojaškega vodstva vojne sveto dolžnost za vse Italijane, da branijo za vsako ceno edinstvo, neodvisnost, svobodo domovine, sadove žrtev in naporov štirih generacij od Rissorgimenta do danes, življenje in bodočnost italijanskega naroda; izpričuje potrebo moralne in gnotne zveze vseh Italijanov v tej resni in odločilni uri za usodo naroda.

Izjavlja, da je v ta namen potrebna takojšnja obnova vseh državnih funkcij, pripisuje kroni, velikemu svetu, vladi, parlamentu, korporacijam naloge in odgovornost, določene po naših zakonih in ustavi. Poziva šefa vlade, naj prosí Nj. Vel. Kralja, do katerega se obrača zvesto in zaupno srce vsega naroda, da bi hotel za čast in blagost domovine prevzeti za dejanskim poveljstvom nad oboroženimi silami na kopnem, na morju in v zraku po členu 5.

Gospodarstvo

Cenik za meso in drob

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na podlagi navedbe z dne 9. maja 1941-XIX št. 17 določil naslednje najvišje cene za drobno prodajo mesa in droba z veljavnostjo od 26. t. m.:

1. Voli, telce, bikli in krave: meso (zadnji del) 13 lir, sprednji del 11,50 lir kg.
2. Goveji drob: jezik 12 lir, pljuča 4 lir, srce 7 lir, jetra 9 lir, vranica 7 lir, ledvice 8 lir, vampi 4 lir, glava in noge 4 lir, možgani 15 lir rep 3,5 lire za kilogram.
3. Teleta: meso, zadnji del, 16 lir, sprednji del 14 lir kg.
4. Telci drob: jezik 14 lir, pljuča 5 lir, srce 10 lir, jetra 14 lir, vranica 7 lir, ledvice 9 lir, rajčelje 5 lir, glava in noge 5 lir, možgani 18 lir, priželje 14 lir kg.
5. Svinjina, sveža: meso, zadnji del (stegno, hrbet), 22 lir, sprednji del (plečje, rebra, vrat) 19 lir, jetra, jezik drobovje 16 lir, pljuča, srce, ledvice, vranica 11 lir, glava in kralčice 11 lir, klobase krvavice 8 lir, klobase jetrnice 10 lir kg.
6. Suha svinjina in klobase: gnat, sušena za narezke, 42,30 lire, gnat za kuho 35,10 lire salama surova 37,85 lire, salama kuhana 27,80 lire, vratovina 38,70 lire, mortadela S. B. alla Bologna 20,30 lire kg, kranjske klobase (150 g) 6,10 lire komad, hrenovke (62 g) 1,75 lire komad.

Opomba: Cene vsebujejo vse pristojbine in davščine. Prepovedana je prodaja mesa brez kosti. Priklada od kosti ali drobovja ne sme tehtati več kakor 20 % kupljene teže. Ta cenik je obvezen za mestno občino Ljubljansko. Pristojni civilni komisariji lahko določijo nižje cene sam, višje pa le po predhodni odobritvi Visokega komisarja. Kršitelji se kaznujejo po zakonskih določbah. Eventualne prijave kršiteljev maksimanih cen se vlagajo pri Uradu za kontrolo cen (Wolfova ulica 12), pri Kr. kvesturi ali pri okrajnih civilnih komisarijatih. Ta cenik mora biti občinstvu vidno izobešen.

Gospodarske vesti

== Maksimale cene za uvožena jabolka. Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je za uvožena poletna jabolka uradno določil naslednje najvišje cene: I. v prodaji na debelo: I. vrsta, dišeča parmena 3,95 lire za kg, II. vrsta, Gravstein in Astrahan 3,70 lire, III. vrsta mešana sorte za kuhanje 2,55 lire za kg, vse fraško skladišče trgovca na debelo; 2. v prodaji na drobno: I. vrsta 4,75 lire, II. vrsta 4,50 lire, III. vrsta 3,10 lire franko prodajalca. Gornje cene morajo biti v smislu čl. 4 navedbe z dne 9. maja 1941-XIX izobešene v prodajnem prostoru. Prekoračnje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z navedbo z dne 26. januarja 1942-XX št. 8.

== Iz italijanskega filmskega gospodarstva. Nedavno je bila ustanovljena v Rimu z glavnico 24 milijonov lir družba za financiranje filmske industrije »Esperia«. Pri ustanovitvi so sodelovali Banca del Lavoro, Konzorcij za izvoz filmov in poldržavni družbi Cinecitta in ENIC. Namen nove družbe je, financirati filmska podjetja v inozemstvu, na katerem je zainteresirano italijansko filmsko gospodarstvo. V ta

besedi in dejstva, da se vojna nadaljuje. Menijo, da rešitev krize nikakor ne bo ostala zagona in patriotične vneme italijanskega naroda, temveč ga bo povrnila v skrajni gorečnosti k njegovim najsvetljim tradicijam.

ustave Kraljevine tisto vrhovno pobudo odločitve, katero mu naše ustanove pripisujejo in ki so vedno bile v vsej naši narodni zgodovini slavna dedščina naše vzvišene Savojške dinastije.

Predsednik zbornice Grandi je zahteval glasovanje o dnevnem redu z imenskim pozivom. Drugi dnevi red je nato predložil tajnik Stranke Carlo Scorza, tretjega pa Roberto Farinacci.

Razprava je nato trajala neprekinjeno 10 ur do 3. ure zjutraj dne 25. julija.

Po razpravi je dobil dnevi red, ki ga je predložil Grandi, 19 glasov proti 7, en glasovalec pa se je vzdržal glasovanja.

Dnevni red Farinaccijev je dobil en glas, dnevi red Scorze je pa bil umaknjen po glasovanju z veliko večino za dnevi red, ki ga je predložil Grandi.

Za Grandijevo resolucijo so glasovali: Grandi, Federzoni, De Bono, De Vecchi, Ciano, De Marsico, Acerbo, Pareschi, Cianetti, Balella, Gottardi, Bignardi, De Stefani, Rossoni, Bottai, Marinelli, Alfieri, Albini in Bastianini, proti pa Scorza, Biggini, Polverelli, Tringali-Casanova, Frattari, Buffarini in Galbati. Glasovanja se je vzdržal Suardo.

Sprejemi pri papežu

Vatikan, 26. jul. s. V Vatikanu vlada največji mir. Davi je papež imel dolg razgovor z državnim tajnikom kardinalom Maglionem. Nato je imel običajne avdijske in je sprejel kardinala La Puma, Jorija, Pizzardia, monsr. Borgoncinija, Duca, apostolskega nuncija v Italiji in monsr. Borestinija, tajnika apostolske nunciature v Nemčiji.

Smrt senatorja Alfreda Petrilla

Rim, 27. jul. s. V Rimu je umrl senator advokat Alfredo Petrillo. Senator Petrillo je bil rojen v Beneventu 24. XII. l. 1873. Bil je znan kot publicist, strokovnjak na področju cerkvenega prava, pisec pravnih publikacij in je več let urejal revijo »Rassegna di diritto ecclesiastico«. L. 1913 je bil izvoljen v Mirabelli Eclanu za poslanca in potrjen v tej funkciji l. 1921. Bil je državni podtajnik v postnem ministertvu v Factovi vladi.

namen je družba prevzela razne udeležbe pri filmskih podjetjih v inozemstvu, in sicer v Berlinu (Difu), Parizu, Madridu, Budimpešti, Sofiji, Zagrebu, Atenah in v Carigradu. Zastopniki nove družbe so tudi v Madridu in Nizi prevzeli vodstvo produkcijskih podjetij. Predvidena je ustanovitev nadaljnjih filmskih podjetij v Bukarešti. — Na podlagi zakona o podjetjih, ki pripadajo kapitalu 17 sovražnih držav, je korporacijsko ministertvo odredilo likvidacijo družbe Metro-Goldwyn-Mayer, ki pripada ameriški filmski koncernu enakega imena.

== Najvišje cene za kavarniške obrate v Ljubljani. Prejšnji teden smo objavili v številki z dne 20. t. m. naredbo Visokega komisarja o spremembi najvišjih cen za kavarniške obrate v Ljubljani. Navedene cene veljajo za potrebo pri mizi. Čl. 4. navedbe pa določa, da ostanee v veljavi določbe navedbe z dne 1. oktobra 1942-XX št. 186, kolikor niso spremenjene s to naredbo. Ostane torej nadalje v veljavi, da se sme k predpisanim cenam pobirati za potrebo 15 % pribitek. Ob času morebitnega koncerta pa se sme pobirati pribitek 0,70 lire za prvo naročilo.

== Gospodarske vesti iz Hrvaške. V maju je izšla zakonska odredba o Hrvatski državni banki, po kateri je bil spremenjen ustroj te novčanične banke, ki je dobila obliko delniške družbe. V smislu te zakonske odredbe je predsednik Hrvatske državne banke dr. Dragutin Toth odredil vpisovanje delnic Hrvatske državne banke, ki bo od 1. avgusta do vključno 14. avgusta. Delnice bodo imele nominalno vrednost 5000 kun. Ponuden je vpis vse glavnice 300 milijonov kun. Po zakonski odredbi o Hrvatski državni banki smejo delnice vpisati samo hrvatski državljani in domače pravne osebe, kar se mora dokazati pri vpisu samem. Vsak vpisnik mora pri vpisu delnic predložiti dokazila o državljanstvu.

Ob vpisu je vpilati 50 % zneska vpisanih delnic, ostalih 50 % pa je treba plačati najkasneje 8 dni pred ustanovno skupščino delničarjev. Vpis delnic se smatra kot odobren, če vpisnika 15 dni po zaključku vpisnega roka ne odkliči predsednik banke. — Prejšnji teden je prišla v Zagrebu poslati prva Batova popravilnica za čevlje. Zagrebško podružnico tvrdke Bata v Zagrebu prejemajo zaenkrat v popravilo na dan po 500 parov čevljev, in sicer predvsem od delavcev v pridobitnih podjetjih, ki se kot taki izkažejo, nadalje od državnih, samoupravnih in zasebnih nameščenec, ki se morajo prav tako izkazati. Za nove usnjene podplate je treba predložiti nakaznico zajednice za usnje, medtem ko za podplate iz gumija taka izkaznica ni potrebna, čim bodo urejene nadaljnje popravilnice, bo tvrdka sprejemala v popra-

vilo še večje število čevljev na dan. — Prva hrvatska tvornica olja v Zagrebu je za leto 1942 zabeležila čisti dobiček v višini 2,93 milijona kun. — S sedežem v Osijeku je bila ustanovljena na združni podlagi tvornica za modro galico, ki bo druga tvornica te vrste na Hrvatskem.

== Koncentracija v češko-moravskem bančinstvu. Te dni je bila odobrena fuzija med dvema praškima bankama, in sicer med Živnostensko banko in Češko industrijsko banko. Fuzija bo izvršena na ta način, da bo Živnostenska banka prevzela Češko industrijsko banko in bo v tej zvezi zvišala svojo glavnico ob 331,25 na 396,25 milijonov Kč. Delničarji Češke industrijske banke bodo za 11 delnic te banke prejeli 4 delnice Živnostenske banke. Sedaj poročajo iz Prage še o združitvi dveh javnopravnih denarnih zavodov. S posebno vladno naredbo je bila odrejena združitve Deželne banke za Češko s Centralno banko hranilnic v Pragi. Novi zavod se bo nazival »Deželna banka za Češko — Centralna banka hranilnic za Češko in Moravsko«. Delokrog novega zavoda se bo nanašal na deželo Češko, kolikor pa bo banka poslovala kot centralna hranilnica, tudi na deželo Moravsko. Deželna banka za Moravsko v Brnu bo nadalje samostojno poslovala, vendar bo novi združen zavod pri Deželni banki za Moravsko vzdrževal podružnico za vzdrževanje poslov s hranilnicami.

== Mađarska bo dobavila pohištvo v Švico. Nedavno se je mudilo v Švici zastopstvo mađarske industrije pohištva in lesno-industrijskih podjetij zaradi razgovorov o povečanju mađarskega izvoza pohištva v Švico. Izgledi za izvoz kvalitativnega in luksuznega pohištva v Švico so pravi ugodi. Manjše pa so možnosti za izvoz običajnega pohištva.

== Tudi v Španiji bo letošnja vinska letina pravi dobra. Včeraj smo poročali o dobrih izgledih za letošnje vinsko letino v Italiji, ki bo dala okrog 40 milijonov hl vina, medtem ko je znanal lani pridelek 32 do 33 milijonov hl. Tudi v Španiji pričakujejo obilni vinski pridelek in so zaradi tega na vinskem trgu v zadnjih tednih cene pričele popuščati. V trgovini na debelo je osnovna cena popustila na 6 pezet za hektolitrsko stopnjo.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik št. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino Ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2,30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2,20 lire; testenine iz enotne moke 3,90 lire za kg; enotna pšenčna moka 2,70 lire; enotna koruzna moka 2,20 lire; riž navadni 2,70 lire; fižol 6 lir za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14,70 lire za liter; surovo maslo 28,40 lire za kg; slanina soljena 19 lir za kg; mast 17 lir za kg.
3. Kis, 4 % vinski 6,35 lire za liter.
4. Mleko 2,50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15,90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7,55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8,25 lire za kg, v kockah 8,35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33,60 lire za sto; mehki roblanci (žamane), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za sto; trda razžagana drva 40 lir za sto; enotno milo, ki vsebuje 23—27 % kisline, 4,10 lire za kg.

Nakaznice za enotno moko in marmelado

Prehranjevalni zavod Visokega komisarijata v Ljubljani poziva trgovce in druge mesta Ljubljane, da dvignejo nakaznice za enotno in koruzno moko ter marmelado za mesec avgust na Novem trgu št. 4/II po naslednjem abecednem redu: 28. julija A—F, 29. julija G—K, 30. julija od K do L, 31. julija M do O, 2. avgusta od P do S in 3. avgusta od S do Z. Vsak trgovec naj se zglaši točno ob določenem terminu in ob jutranjih urah, ker se zamudnikom ne bo naknadno nakazovalo.

GLEDALIŠČE

OPERA

Sreda, 28. julija, ob 19.: Madame Butterfly. Red Sreda.
Četrtek, 29. julija, ob 19.: Mrtve oči. Red Četrtek.
Petek, 30. jul., ob 19.: Madame Butterfly. Red A.
Sobota, 31. julija, ob 19.: Prodana nevesta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve, članice beogradske Opere. Opozarjamo na dva nastopa naše priljubljene gostje, ki bo pela drvi za red Sreda in v petek za red A. nastopno partijo v Puccinijevi »Madame Butterfly«. Zasedba partij za drvi: Butterfly — Gjurgjenčeva, Suzuki — Karlovača, Kate-Sturmova, Pinkerton-Lipušček, Sharpless-Popov, Goro-Rus, Yamadori-Dolničar, boner-Lupša, komisar — Gregorin, uradnik — Štobar, mati — Škrjančeva. Dirigent: D. Žebre; režiser: C. Debevec; zborovodja: R. Simoniti; scenograf: A. Foriga.

Uprizoritve D'Albertove opere »Mrtve oči« bo v četrtek za red Četrtek. Zasedba partij bo običajna s Heybalovo, Primožem, Polajnarjevo in Anžlovarjem v glavnih partijah, Dirigent: Samo Hubad; režiser: C. Debevec; zborovodja: R. Simoniti.

Prvi komentarji italijanskih listov

Rim, 27. julija. s. List »Messaggero« poveča kratek komentar novi vladi in piše o njenem značaju tole: Vlada maršala Badoglija je bila napovedana kot vojaška vlada in takšna je v resnici. Njene glavne naloge in najbolj pereča vprašanja, ki jih mora rešiti, so vojaška; tičejo se vojne in javnega reda. Samo odločna in skrajna vojaška energija jih lahko reši in samo tako morajo biti rešena v korist domovine. Novi vladi davi maršal, ki stoji na čelu, nekaj več kot samo formalni značaj in svoj osebni ugled, daje ji svojo voljo, svojo organizacijsko sposobnost in svoj slog vlada. Njegov vlada je torej delovna vlada, ki bo pogumna in neomahljiva v izvrševanju svojih nalog in zato blagodejna in previdnostna. Vojaški vladi pa je potrebna tudi pomoč strokovnjakov na raznih področjih civilnega in proizvajalnega življenja. Zato je maršal Badogliu izbral za svoje sodelavce razen vojakov sposobne in popolne funkcionarje velikih

izkušenj, ki so se v svoji službi uveljavili ne po politični naklonjenosti, temveč po svojem delu.

Odmev v Nemčiji

Berlin, 27. jul. s. Davi so nemške radijske oddaje objavile spremembe vlade v Italiji. Nemška poluradna agencija piše o tem: Kakor mislijo, je to spremembo vlade pripisovati zdravstvenemu stanju Mussolinija, ki je bil zadnje čase bolan.

KULTURNI PREGLED

Nekatere nove izvirne knjige

Med kopico izvirnih knjig, ki so se nabrale na mizi slovenskega kronista, so nekatere izleže pred meseci in je samo njegova zaposlenost kriva, če niso bile še doslej v tej rubriki zadosti prikazane in označene. Naj jih v tem članku navedem samo s krajšimi kronikarskimi besedami.

Tako smo dobili pred meseci mladinsko povest Jože Vovka »Nač Buček« (Slovenčeva knjižnica št. 36). Vovk, ki je sedaj katoliški kaplan v Beogradu, je izdal malo pred izbruhom vojne zbirko mladinskih humoresk »Zaplankarije«. V nji je že nekoliko nakazal okolje, v katerem se giblje »Buček«, ki je sedaj Vovkovo najzanimivejšo slovensko delo. O tej povesti pravi sam v avtobiografiji, ki jo beremo v uvodu te knjige, da »je in ni avtobiografija«. S humorjem, ki ga je v slovenskih mladinskih (in sploh pripovednih) knjigah tako malo — in še ta je kajkratvi nepristen in prisljen — pripoveduje pisatelj o mladosti »vsekega povredneža«. Najrazličnejše resne in šalivne dogodivščine malčica Bučka so spletene z dobrim slovenskim okusom v pester pripovedni trak in zagrabijo mladega in doraslega bralca s prepričevalnostjo pisateljeve lahke, živahne in vedre besede.

O pesniku Jožetu Dularju, avtorju nove listne zbirke »Ljudje ob Krki« (Slovenčeva knjižnica št. 50) bi treba spregovoriti kaj več, ko izide njegov, za bližnje mesece napovedani roman »Krka umira«. Zbirka novel in povesti, ki jo je ilustriral Lojze Perko, Severni Šali pa opremil z uvodom, obsega 13 daljših in krajših proz. Vse so spise v dokaj preprosti obliki, z realističnega zornega kota in brez posebno globokih psiholoških prijemov ali kakor koli poudarjenih težnj po višji pripovedni umetnosti. V tem smislu — v slogu zmerno realističnega, morda moralizirajočega pripovednika — pa je Dular zanimiv in obetajoč pisatelj, ki utegne v pričakovanem romanu pokazati v večjem razmahu in z močnejšimi poudarki svoje slovenske kvalitete. V Dularjevi prozi doživlja slovenski bralec Krko, njeno krajino in njene ljudi, vrača se na klasična tla slovenske povesti. Skrajno presenetljivi sta pri liriku Dularju malone še suha stvarnost in lirčna vzdržnost, ki označujejo vse njegove povesti v tej knjigi. V tem pogledu Dular samo nadaljuje tradicijo dolenskih pripovednikov, čeprav s sodobnejšo, vendar po to učinku manj krepko pripovedno tehniko. Perkovske ilustracije se dobro prilagajajo značaju povesti.

Edo Deržaj je izdal knjigo na 220 straneh »Podoba, Gora in ljudje«. Pisec se je l. 1937 pojavil s knjigo »Gruha«, vendar ga neuspeli, ki ga je imel s tem poskusom združiti grafičnih in literarnih ambicij, ni toliko prepričal, da bi podvrgeti svoje knjižno delovanje strožji avtorski in skrajni pisari kar se da objektivno, zlasti se, kadar si zastavlja tako stvarno nalogo, kakor jo razodeva spodnji naslov te knjige. Zares, bralce pričakuje, da najde v knjigi kaj lepega o gorah, o planinski priliki i. pod, pa odkriva takoj na prvih straneh pisčev malo okusno in neduhovito osebno obračunavanje z ljubljanskimi literarnimi razmerami, a tudi nadaljnja vsebina ne prinaša nič dognanega in zares mikavnega. Kaže, da pisec nima ne notranje stvarjalne sile in ne pravilnega odnosa do obravnavane stvari, zato tudi ne more ustvariti dela, ki bi pričelo in zagrabilo. Druga plat knjige so Deržajevske ilustracije, ki kljub posameznim dobrim podobom učinkujejo enolično in ne morejo ogreti. Mimo tega so reproducirane na neprimernem platnem papirju, kar samo še povečuje neugoden vtis. Menda je izšla ta knjiga tudi kot bibliofilska izdaja, kar je poglavje zase; danes smo z bibliofilstvom že tako dašč, da samo škoduje zlahkemu kultu knjige, kdor gre pod bibliofilske standard. Zato Deržajeva knjiga žal v nobenem pogledu ne prinaša tega, kar bi želeli in — v danem primeru — samo pozdravili kot bogatitev naše slovenske in umetniške grafike in posebej še kot prispevek k naši alpinistični literaturi.

Dickens v slovenščini

Kmalu bomo imeli tudi v našem jeziku vse pomembnejše romane enega izmed reprezentantov evropskega romana 19. stoletja Charlesa Dickensa. Nekaj let po izidu treh knjig župandicevega prevoda največje Dickensove pripovedne mojstrovine »David Copperfield« smo dobili v prevodu pisatelja Mirka Javornika in v izdaji »Naše knjige« (Ljudska knjižarna) dve zajetni knjigi romana »Dorritova najmlajša«. Treba je takoj povedati, da ta roman kvalitativno ni v prvi liniji, kakor »David Copperfield«, »Oliver Twist« in »Pickwickovec«, vendar je še vedno delo, ki sodi med nosilne stebre Dickensove nemalovne slovenske slave in zasluži prevod celó v take jezike, ki — kakor naš — potrebujejo v svoji prevodni književnosti čim večjo ekonomičnost in zato čim strožjo selektivnost (v čemer pa je nekaj časa bolj ali manj odpustljivo grešimo).

»Dorritova najmlajša« razodeva značilne odlike, pa tudi nekatere senčne strani Dickensove pripovedne umetnosti. Senčno stran omenjam tako: je to razvečeno delo romana, njegova preobteženost s postranskimi zapletitjati in zapletitjati, prevelika natančnost in nadrobnotost v opisih situacij in oseb, skratka: razvojni tempo celotne povesti. Morda je več krivde za to v nas kakor v Dickensu, zakaj sodoben človek je zgubil tisti notranji mir in potrpežljivo sprejemljivost, ki sta odklikovali bralca v času naših dedov in pradedov in ki sta združeni z mnogo srečnejšimi, že kar idiličnimi časi, nego je naša vihrava in burna doba s svojim filmskim tempom.

Odlike Dickensove pripovedne umetnosti v »Dorritovi najmlajši« pa so iste kakor v vseh njegovih delih: Predvsem je Dickens pripovednik in najboljšim in najzlahtnejšim pomenu besede, čudovit fabulist, skoraj neizčrpen v svoji iznajdljivosti glede zapletanja in razpletanja istorij, pri tem pa bister opazovalec življenja in človeške duše, sijajen portretist tipov in značajev ter nad vse ljubezniv, pričalnikov umetnik, ki pristno in globoko sočustvuje z nesrečnimi in izmučenimi ljudmi.

»Dorritova najmlajša« je nastala kmalu po »Davidu Copperfieldu«. Ni to najbolj občudovano Dickensovo delo, pravi o njem André Maurois, »vendar je zelo lepa knjiga«. V temnem prostoru ni mogoče niti v obrisih navesti vsebine te tipične Dickensove povesti. Morda je njeno jedro, njen smisel, tako rekoč njena »filozofija« v poglavjih, kjer blica s svojo ljubeznivostjo in vedro, čeprav tudi po svoje ostro satiro birokratizem, prosluli angleški birokratizem Dickensove dobe. Orisi uradništva in uradniškega življenja v tej knjigi so kar

* Otvoritev doma za matere in otroke v Bologni. V Bologni so te dni otvorili dom za matere in otroke, ki nosi ime princese Marije Gibrilje Piemontske. Med predstavniki državnih in lokalnih oblasti je bil tudi bolonjski nadškof in kardinal, ki je podelil novi ustanovi svoj blagoslov.

* Dar Spalata za prizadeto prebivalstvo Rima. V vladni palači v Spalatu je ondotni Prefekt sklical sestanek domačih sindikalnih in korporativnih organizacij, katerih zastopniki so na koncu sklenili dati na razpolago 100.000 lir za žrtve letalskega napada na Rim.

* Marconijeva rojstna hiša poškodovana. Iz Bologne poročajo, da je bila pri zadnjem bombnem napadu na to mesto zadeta in poškodovana tudi rojstna hiša izumitelja Guglielma Marconija. Poleg drugih palač je bilo zadeto tudi vladno poslopje, kjer je bil naletel Prefekt dr. Letta, ki je bil zaradi letalskega napada lahko ranjen. Navzlic temu je dalj naspoteke za reševalna dela, ki so bila v teku.

* Posvetitev vicentinskega škofa v Benetkah. V benički baziliki sv. Marka je bil v nedeljo posvečen za novega vicentinskega škofa, magr. Carlo Zinate. Svečanosti so se udeležili poleg cerkvenih odličnikov benički patriarh kardinal Piazza, njegov pomožni škof ter škof iz Senigallije. Obred je bil zaključen s svečano zahvalno pesmijo.

* Bismarck v italijanskem filmu. Filmski podjetnik Asvero Gravelli je napravil načrt za snemanje filma o državniku Franciscu Crispiju. Film se odigrava v 80 letih, ko je Crispij dosegel vrhunec svoje moči. Poleg Crispija nastopa v filmu tudi znani nemški državnik železnice kancelar Bismarck.

* Počastitev prof. Pohlenza. Profesor dr. Maks Pohlenz iz Göttingena je bil imenovan za člana »Accademie degli Arcadi« v Rimu. Prof. Pohlenz je pisec mnogih del o grški kulturni zgodovini ter obravnava v svojih splih filozofa Platona, grško tragedijo in grško znanost.

* Tudi v Padovi so čutili potresni sunek. Dne 24. julija ob 3.44 zjutraj so zaznali potresni sunek in v Padovi razdelili potresni sunek, ki so ga občutili splošno vsi prebivalci mesta in pokrajine Belluno. Po sodbi izvedencev je bilo ognjišče potresa oddaljeno kakih 70 km. Ob 5.26 zjutraj se je potresni sunek ponovil.

* Lokomotiva se je iztrila. V Benetkah se je te dni iztrila lokomotiva pospešenege vlaka, ki je prihajal iz Padove. Lokomotiva je v redu zavozila na kolodvor, zaradi napake v zavori pa je krenila s tira ter se zarila v neki zid, porušila njegove temelje in poškodovala tudi streho nad seboj. Med potniki je nastala zmeda, ki pa se je kmalu polegla, ko so ljudje videli, da ni človeških žrtev.

IZ LJUBLJANE

u— Nov grob. V ponedeljek je preminil elektrotehnični mojster g. Avgust Lozar. Zapuščica ženo in drugo sorodstvo. Na zadnji poti ga bodo spremenili v sredo ob pol 12 iz kapele sv. Antona na Zalah na pokopališče pri Sv. Križu. Naj v miru počiva! Svojcem izrekamo naše iskreno sožalje.

u— Poroka. V cerkvi Srca Jezusovega na Taboru sta se poročila v soboto 24. julija dr. Rastko Močnik, sin pokojnega rudarskega glavarja inž. Josipa Močnika in gđ. Mojca Mejakova, hči inšpektorja drž. žel. Rudolfa Mejaka. Priči sta bila za nevesto njen stric rentgenolog dr. Ciril Cirman. Med poročnim obredom je pela operna pevka gospa Vidalijska pod vodstvom opernega dirigenta Zebreta, ki je igral na orglah, član opernega orkestra Jermol pa je igral violino. Obilo sreče!

u— Kopalna sezona je v polnem razmahu. Vreme včasih sicer nekoliko ponagaja, toda potem se spet hitro zvedri in sonce znova prigreva. Temu primerno je ob naših vodah od jutra do večera polno kopalcev. Kljub temu, da imamo zadnje dni po večini sončno vreme, je zračni tlak razmeroma nizek. Pretekli teden se je izjemo v ponedeljek in sredo, ko je padel pod 670 mm, držal na višini od 760 do 763 mm. Tudi v tem tednu ni bilo spremembe. Včeraj zjutraj pa je barometer zabeležil že nekaj nad 763 mm zračnega tlaka. Ozračje je še vedno toplo. V ponedeljek čez dan je bila zabeležena najvišja temperatura 27,2 stopinje Celzija, v torek zjutraj pa je znašala najnižja temperatura 14,4 stopinje Celzija.

u— Ne jejte nezrelega sadja! Na trg prihaja dosti sadja, ki že na zunaj kaže, da ni dosti zrelo, vsaj ne toliko, da bi bilo užito surovo. Toda gospodinjice planejo tudi po takem sadju ter ga dajo otrokom, kar ima za posledico, da se pojavijo lažji ali težji primeri črevesnih katarjev.

»Klasični«. Toda značilnost Dickensove knjige je v tem, da je poleg te teme razpletel celo vrsto drugih, med njimi seveda ljubezenskih, in jih dovršil s tistim čudovitim kombinacijskim darom, ki ni zapustil Dickensu niti v času, ko se je po »Davidu Copperfieldu« čutil že izmučenega in je sanjari o počitku, o obnovi peščenih sil. Bilo mu je takrat pet in štiri deset let. V romanu je tudi marsikaj avtobiografskega; predvsem je v prizoru, ko Arthur Clennam sreča čez dvajset let Floro, ki jo je ljubil kot dekle, in vidi mučno spremembo očarljivega dekleta v debeločasto in klepetavo matrono, Dickensov osebni doživljaj za Marijo Beadnellovo. Sicer pa tudi ta roman, prav kakor ostala Dickensova dela, razodeva pisateljevo čudovito življenje v človeško, posebej še žensko dušo in tisto toplo simpatijo, ki jo čuti pisatelj do vseh pozitivnih oseb svoje istorije, do vseh, ki jih obseva z gorkimi žarki iznajdljivega in sočutnega duha.

Mirko Javornik je s svojim prevodom tega zajetnega in jezikovno zahtevnega dela opravil z nedvomnim uspehom nalogo, ki je v količinskem kakor tudi v kvalitativnem pogledu zahtevala velik prevajalski napor in zlasti po župandicevem prenosu Dickensovega stila v naš jezik posebno tankočutno pozornost.

ZAPISKI

Beethovnova neznanca dela. Nemški znanstvenik dr. Max Unger, ki se je specializiral za proučevanje Beethovna, ugotavlja v nekem članku, da obstoji okrog

Po dosedaj veljavnih odredbah prodaja nezrelega sadja sicer ni prepovedana, pač pa mora trgovci imeti vedno označeno, da je to sadje samo za vkuhanje. Prodajalec ali prodajalka, ki bi prodajala nezrelo sadje in ne bi imela take vidne oznake, bo seveda kaznovana. Skrb staršev pa je, da takega sadja ne kupujejo ter ga ne pojedjo surovega, posebno ga pa ne smejo dati otrokom, če jim hočejo obvarovati zdravje. V sedanjih časih oslabilenost in odpornost odraslih, zlasti pa tudi otrok je vzrok, da ima surovo nezrelo sadje lahko prav težke posledice za zdravje. Zato pa moramo počakati in potrpeti na dosti zrelo sadje, premalo zrelo sadje pa porabimo za vkuhanje. Če sadje kuhamo, ga lahko porabimo takoj, še več nam bo pa zaleglo pozimi.

u— Islandski ribič je najboljši roman znanega francoskega romanopisca Pierre Lotija. Pisatelj slika z živo besedo zanimivosti pomorskega življenja, opisuje prostosti eksotičnega življenja ter mojstrsko obravnava problem ljubezni in ženske zvestobe. Znameniti roman je prevedel v slovenščino g. Vladimir Levstik. Knjigo je opremil ing. arh. Oton Gaspari in je delo pravkar izšlo v založbi Knjižarne Tiskovne zadruge v Ljubljani.

u— Za diake in dijakine srednjih, strokovnih in mešanskih šol otvorimo dne 5. avgusta specialni počitniški pouk iz vseh predmetov in jezikov. Namen našega počitniškega dela: Temeljita priprava za diake-inje, ki imajo ponavljalne izpite in posebej za diake-inje, ki želijo dobro poznati učno stvarino in izpopolniti svoje znanje za prihodnje šolsko leto. Ločeni oddelki po šolah in razredih. Poučujejo samo gimnazijski profesorji. Učnina zmerena. Vpisovanje dnevno od 9.—12. in 16. do 18. ure. Specialne strokovne instrukcije za gimnazije in mešanske šole, Kongresni trg 2, II. nadst.

u— I. ženska realna gimnazija v Ljubljani bo zaključila šolsko leto s skupno službo božjo, ki se bo vršila v cerkvi sv. Jožefa v soboto dne 31. julija ob 9. uri. Učence vseh razredov naj se zaradi ureditve zbero pet minut poprej v cerkvi. Po službi božji bo razdelitev sprječeval na dvorišču Lichtenurnovega zavoda. — Ravnateljstvo

u— Velike povečane fotografije po vsaki sliki izdeluje lično in solidno foto BEM, Ljubljana, Wolfova 6.

u— Popravni izpit boste najbolje opravili, če se vpišete takoj prve dni avgusta v učne tečaje v Lichtenurnovem zavodu. Poučevali bodo vse predmete samo gimnazijski profesorji. Vabljeni so tudi dijaki(inje), ki nimajo popravnega izpita, a žele kakšen predmet temeljito prebrati. Učnina nizka. Vpisovanje od 2. do 5. avgusta dnevno od 9. do 11. ure. Vodstvo učnih tečajev — Lichtenurnov zavod, Ambrožev trg.

u— Mestni tržni urad v Mahrovi hiši na Kerkovem trgu 10 zaradi snaženja prostorov v ponedeljek in torek 2. in 3. avgusta ne bo posloval za stranke.

u— Neureče. V ljubljanski bolnišnici so zadnje dni sprejeli spet več ponesrečenecov. Iz Velikih Lašč so pripeljali z zlomljenim levno nogo 59 letnega posestnika Janeza Jakliča, ki mu je v gozdu padel na nogo hlopi. Po glavi se je potolkel 4 letni sinček delavca Tomaža Jenko iz Ljubljane. Desno oko si je poškodoval pri delu 60 letni delavec Anton Debevec iz Borovnice. 9 letnemu sinu plesarskega mojstra Janezu Vrhuncu iz Ljubljane je na pokopališču padel nagrobni kamen na levo nogo in mu jo zlomil. Po obrazu in po rokah se je opekla 16 letna hčerka posestnika Antonija Sirceljeva iz Gornje vasi; stala je približno ognjišča in se ji je vnela obleka. Z vrelo juho se je opeklo po vsem životu 1 letni sinček policijskega stražnika Peter Mebe iz Ljubljane. Z ostrejša je padel in dobil notranje poškodbe 50 letni tesar Jakob Hönigman iz Dolenje vasi.

Z Gorenjskega

O terorističnih letalskih napadih Anglomerkancev je na zborovanju v Beljaku govoril namestnik pokrajinskega vodje TH. mel. Govornik se je pred neznanimi vrnil z ogleda hudo prizadetih krajev v zapadni Nemčiji po angloameriškem letalskem terorizmu. S svojim pripovedovanjem je poslušalce takoj priklenil nase. Nato je okrožni vodja Herzog dejal, da se za sovražnike Nemčije še vedno skrivajo židje.

Nove umetnine na Gorenjskem. Iz nemških listov povzemamo, da bo poslopje deželnega urada v Kranju okraшено s fresko profesorja Lobisserja. Tudi okrožno poslopje v Radovljici bo dobilo svojo umetnino. Akademski slikar Oto Besterlemer bo narisal stensko sliko, ki bo predstavljala moža in ženo v varstvu mogočnega orla. Pod sliko

sto Beethovnovih skladb, ki so doslej še neznane. Samo v neki zasebni rokopisni zbirki v Švici, katere katalog je dobil Unger na razpolago, je odkril kakih deset, dvanaest mojstrovih manjših kompozicij. Kakih petdeset še neobjavljenih skladb pa navaja znanstvenik v nobilnosti Willy Hess v petem zvezku »Švicarskega letopisa za glasbene študije«. Hess je objavil med drugim skladbo »Cantata italiana«, ki jo je spisal Beethoven leta 1814 (v času, ko je pripravil drugo verzijo Fidelia in Klavirski sonat op. 90). Profesor Schunemann pa je v bogati zbirki rokopisov Pruske državne knjižnice odkril večjo zbirko še neznanih Beethovnovih skladb, med njimi razne Danse, komponirane v različnih razdobjih Beethovne tvornosti.

Študija o Musorgskem. Italijanska raziskovalka Glandrea Gevazzini je izdala pri Sansoni prvo studijo o skladateljskem delu ruskega komponista Musorgskega »Musorgski« in a musica russa del. 1800«. Študija je zgrajena neposredno z uporabo razpoložljivih ruskih virov in na podlagi arhivalnega proučevanja še neobjavljenega gradiva o skladatelju »Sneurockev«.

Razstava hrvatske umetnosti v Bratislavi, prirejena v duhu načrtnega kulturnega sodelovanja med Hrvati in Slovaki, je bila uspešno zaključena. Razstavljena so bila dela Meštroviča, Avgustiniča in Kareliča izmed kiparjev, slikarstvom in grafiko pa so zastopali Babič, Berič, Miho, Kljavič, Kraljevič, Kirin, Bagić in drugi.

bodo Goethejeve besede »Mi smo ljudstvo, ki hoče iz teme na svetlo«.

Smrtna nesreča v pisarnah. 45letni tipograf Heinz Jäger iz Berlina je prišel s svojim 15letnim sinom na Korosko na počitnice. Pred kratkim sta se povzpela na planinsko turo na Lačur. Pri sestopu je očetu spodrsnilo in je padel 40 metrov globoko čez skale. Hudo ranjenega so prenesli v planinsko kočjo, kjer pa je po treh urah umrl.

Spodnje Štajersko

Zborovanje Heimathunda v Mariboru. Preteklo nedeljo so se v Mariboru zbrali k zasedanju krajevni skupinski vodje, okrožni vodje in drugi funkcionarji Štajerske Domovinske zveze. Nagovoril jih je zvezni vodja Franc Steindl. Dotaknil se je vseh aktualnih vprašanj. Po splošnem pregledu vojaškega in političnega položaja je izčrpano poročal o politični situaciji na Spodnjem Štajerskem. Funkcionarji Heimathunda, je med drugim dejal zvezni vodja, morajo biti nosilci vere in zvestobe do Hitlerja. Na zaključku se je spomnil obletnice narodno-socialističnega preobrata leta 1934., ki se je sicer ponesrečil, toda žrtve so pripomogle do zmage leta 1938.

Novi grobovi. V Mariboru je po hudi bolezni umrla v 70 letu starosti Antonija Forstneričeva, v Slovenjem Gradcu je po kratki bolezni preminila Marija Sieglava. Nadalje sta v Mariboru umrli 75 letni sodarski mojster Alojz Grmjak in 66 letni poljski delavec Franc Kancler iz Zgornje Poljskave.

Odlikovan Spodnještajerec. »Marburger Zeitung« poroča, da je bil vojni prostovoljec Emil Zemljčič iz Konjice za svojo hrabrost na vzhodni fronti odlikovan z železnim križem druge stopnje.

Protiletalska zaščita v Radvanju. Člani protiletalske zaščite krajevne skupine v Radvanju so se pred dnevi zbrali na prvem sestanku. O določilih zakona o protiletalski zaščiti je govoril tovariš Erbesch.

Sestanek gozdarjev v Lučah. Gozdarski mojster iz Ljubnega je sklical gozdarje, gozdarske paznike in dvorje na obratni sestanek v Lučah. Prišli so tudi krajevni skupinski vodje, župan in vodja orožnikov. Godba je skrbela za zabavo. Mariborski dnevnik poroča, da so se udeleženci sestanka, čeprav je sploščeta delala težkoče neznanje jezika, kmalu sporazumevali.

Odhod dunajskih otrok s Spodnjega Štajerskega. V soboto popoldne so se v dvorani Heimathunda v Mariboru zbrali mladeniči in dekleta iz dunajskega okrožja, ki so prebili 14 dni na Spodnjem Štajerskem. V imenu zveznega vodje jih je pozdravil Siegfried Tremel in izrazil upanje, da se bodo prihodnje leto spet vrnili na Spodnje Štajersko. Iz 400 mladih grl je nato zadelo pesem »Samo svobodj velja naše življenje«.

V Dravi je utonil. Pred očmi svojega očeta je utonil 11letni učenec Avgust Waganigg. Kopal se je v stranskem rovtavu Drave pri železniškem mostu v Ptuj, kjer ga je zgrabil vrtinec in ga potegnil na dno.

IZ HRVATSKE

Imenovanje Doglavnikov in Poglavnih pobočnikov. Kakor znano, tvorijo glavni ustaški stan doglavniki svet in pobočniški zbor. Doglavniki so po ustavi največ 12, Poglavniki pobočnikov po 7. Hrvatski listi od pretekega četrtka objavljajo imenovanja za Doglavnike in Poglavne pobočnike. Zunanji minister dr. Mile Budak, zasebnik Adem Aga Mešić iz Tešinja, kmet Miško Račan iz Velikih Zdencen in ustaški polkovnik dr. Mato Frković so bili imenovani za Doglavnike, za Poglavne pobočnike pa sta bila imenovana ustaški polkovnik Mijo Bzik in ustašinja Mira Vrlićak-Dugački.

Italijanski poslanik pri zagrebškem županu. Pretekli teden je zagrebškega župana Ivana Wernerja obiskal italijanski poslanik v Zagrebu Luigi Petrucci, kjer se je zadržal v polurnem prisrčnem razgovoru.

Nastopna avdiencia hrvatskega poslanika v Budimpešti. Novolimenovani hrvatski poslanik dr. Vladimir Košak je državnemu upravitelju Horthyju izročil svoje poverljive listine.

Bolgarski odlikovanja za hrvatske častnike. Bolgarski kralj Boris je odklikoval naslednje hrvatske častnike: podpolkovnika Dragotina Čada, podpolkovnika šerfička, majorja Antona Novaka, stotnika Zvonimira Sušica in nadporočnika Franja Santia. Odlikovanja je izročil hrvatskim častnikom bolgarski poslanik v Zagrebu.

Italijanski tiskovni stas v Zagrebu. S Kraljevim dekretom je bilo pri italijanskem poslanstvu v Zagrebu ustanovljeno mesto tiskovnega ataseja.

Novi funkcionarji zveze upokojencev. Za predsednika hrvatske zveze upokojencev je bil imenovan prof. Husein Dubravčić, za načelnika podzveze državnih upokojencev Rafael Rosandić, svetnik stola sedmorice, za načelnika pri podzvezi zasebnih upokojencev pa je bil imenovan Emil Bandl. Zupni poverljivci so Vatroslav Wittner, Osman Sokolović, Ljudevit Vice in Omer Siladić.

Batove popravilnišče čevljev odprlo. Pretekli petek so Batove poslovalnice v Zagrebu začele prevzemati v popravilo čevljev. Vsaka bo zaenkrat sprejela po 100 parov čevljev na dan. Za templanje z usnjem morajo lastniki prineseti nakazilo, gumaste podplate pa dobi lahko vsakdo brez nakazila.

Radio Ljubljana

SREDA, 28. JULIJA 1943/XXI.
7.30: Slovenska glasba. 8.00: Nepoved časa. — Poročila v italijanski. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Operetna glasba. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.12: Opera glasba na ploščah. 14.00: Poročila v italijanski. 14.10: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 14.40: Koncert baritonista Borisa Popova. 15.00: Poročila v slovenski. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 17.15: Reproduk. glasba na ploščah. 17.40: Koncert Klasičnega tria. 19.00: »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Lehen. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Politični komentar v slovenski. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 20.20: Pripombe k dogodkom. 20.50: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 21.10: Moderni pesmi vodi dirigent Zeme. 21.40: Zanimivosti v slovenski. 21.50: Iz znanih

Srečko Magolič

V ponedeljek popoldne ob treh je umrl ravnatelj v pokoju in slikar g. Srečko Magolič. Z njim je odšla iz naših vrst markantna postava.

Srečko Magolič se je rodil 6. aprila 1860. v Ljubljani. S 13. letom je vstopil kot vajenec v tiskarno R. Milica v Ljubljani. Kot stavec je delal pri Bambergu in v Narodni tiskarni, kjer je leta 1884 postal tehnični vodja. Potem je bil upravitelj Hribarjeve tiskarne v Celju, kjer je odprl tudi fotografski atelje. Nekaj časa je bil potem na Češkem, nakar se je vrnil v Ljubljano, kjer je vodil Hribarjevo in potem Zadržno tiskarno. Kot tiskarski strokovnjak je bil glasnik svobodne smeri v tiskarstvu, ki se je otresala tesnosrčnih pravil o izbiri črk in skupin ter pospeševala razdelitev in izpopolnjevanje prostora po lastnem preudarku in okusu.

Magolič je bil tudi pisatelj — humorist. Urejal je humoristične liste »Skrate«, »Rogača« in »Ježa«. Pod raznimi psevdonimi je priobčil mnogo humoresk, satir in kupletov pa tudi kot Zane z Iblane, Bolatutu Pepe, Frtaučku Gustl in Kurečkuva Neška je na humorističen način obravnaval v ljubljanskem dialektu sodobne dogodke.

Pokojni Srečko Magolič je bil najpogostejši in najuspešnejši slovenski slikar samouk. Izobraževal se je iz knjig in s potovanji, posebno po Nemčiji. Spočetka je slikal tudi akvarele, pozneje pa samo z oljem. Prav tako je pozneje opustil slikanje portretov in se posvetil samo krajinarstvu. Svoje motive je iskal v Ljubljani in njeni okolici, zlasti v Mestnem logu, v Tivoliju in na Rožniku pa tudi v Kranjski gori in na Dolenskem. Razstavljal je v Ljubljani, Beogradu in Sofiji. Kolektivno razstavo je s svojim sinom Srečkom priredil v Ljubljani leta 1926. in 1930. — Več njegovih slik je v zbirki Narodnega muzeja.

K večjemu počitku bodo pokopnika spremenili v sredo ob 15. iz kapele sv. Krištofa na Zalah na pokopališče pri Sv. Križu. Naj mu bo ohranjen trajen lep spomin; Njegovim svojim izrekamo naše iskreno sožalje.

V spomin dr. Alojziju Rantu

Pokopali smo ga preteklo soboto na viškem pokopališču. Veliko število ljudi, ki ga je spremlilo na zadnji poti, je pričalo o njegovi popularnosti med vsemi sloji.

Pokojni dr. Rant je bil moč velike izobrazbe in inteligence, ki je presegala okvir njegovega delovanja. Prepotoval je bil v prejšnjih letih vse svet, kar mu je razširilo pogled in vzelo vsako ozkornost.

Po prvi svetovni vojni je prišel kot finančni ekspert k takratni finančni delegaciji v Ljubljani, kjer se je zaradi svojega obširnega strokovnega znanja takoj uveljavil. Pozneje je prevzel tajništvo Zveze bančnih zavodov Leta 1929, pa, ko je novo izvoljeni občinski svet sklenil začeti z obnovo in prenovno našega mesta, je sprejel mesto finančnega referenta, ki se je na novo ustvarilo na mestnem magistratu.

Kot mestni finančni referent je dr. Rant preosmolil mestno finančno službo, sestavljal mestne proračune, nadziral v denarnem pogledu poslovanje podrejenih uradov in mestnih podjetij ter vzdrževal potrebno zvezo s finančnim ministrstvom. V svojem delu je bil do skrajnosti vreden in natančen. Moderniziral je vse denarno poslovanje občine. Osmutki mestnih proračunov, ki jih je predlagal županu in mestnemu svetu, so bili izdelani v najpodrobnejše detajle, tako da je mogel vsakdo, če se je le nekoliko potrudil, ugotoviti porabo vsakega dinarja. Tudi njegovi letni končni obračuni so bili do skrajnosti natančni, tako da so nudili vsakemu vsak čas popolno sliko mestnega gospodarstva. V sedmih ali osmih letih njegovega poslovanja na mestnem magistratu je šlo na stotine in stotine milijonov skozi njegove roke in vendar je bilo vedno vse v najlepšem redu.

Zato je bil opravljeno ogoren, ko se je po njegovem odhodu začelo ravno v finančnem pogledu napadati občinsko upravo, kateri je bil služil. Ko je videl, da se v njeno brambo ni dvignil nihče od onih, ki so sodelovali in bili priče tega dela, je to storil sam. Nastopil je s tako temeljitostjo, vztrajnostjo in skoro bi rekli zagrenjenostjo, da je zmagal na celi črti. Dokazal je, da je bila občinska uprava, kateri je bil služil, dobra, poštna in uspešna. Njegov uspeh mu je olepšal zadnja leta njegove

SPORT

O redu in organizaciji na sploh

Kaj bi morali upoštevati prireditelji sportnih prireditev, da bi imeli uspehe v vnanji organizaciji?

Zadnje čase je večkrat padla beseda o redu in organizaciji na sportnih terenih in prav pred kratkim smo spet neke morali zapisati, da na eni sportnih prireditev o smotnosti organizaciji ni moglo biti govora. Ni naš namen, da bi zdaj obešali to šibko stran naših sedanjih sportnih delavcev na veliki zvon, toda kar sama od sebe se nam vsiljuje misel, da bi ob tej najbolj prikladni priložnosti — saj je to dan v sportnem življenju pri nas nastal kratak odmor — posvetili nekaj prostora temu splošnemu pojmu, o katerem menda nekateri menijo, da je kakor nalašč ustvarjen za to, da mi pri tisti obsesti o prireditvah na zelenem ali belcem ali ne vem na kakšnem polju suhoparna, če bi ne imela še skoraj obveznega pripisa o organizaciji prireditev.

To seveda ni tako, temveč je res prav obratno, da je organizacijska stran vsake prireditve najmanj tako važna kakor vse ostalo, kar spada k bistvu vsakega javnega nastopa v sportu. To so pokazale neštete velike in največje prireditve v sportu, med njimi tudi vsakokratne olimpijske igre, za katere je bil pripravljen ogromen organizacijski aparat s sto in sto sodelavci, ki so v posameznih odborih snovali in pripravljali vse podrobnosti že mesece in mesece ali tudi leta pred samim pričetkom. Če pri delu teh odborov se je videlo, na kaj vse je bilo treba misliti v zbiru raznih priprav, še bolj pa se je pokazalo pozneje, ko so se začeli dogodki na terenih in okrog njih, kakšne raznovrstne naloge in težave je moral vsak odbor premostiti, če ni hotel, da bi se v navalu dogodkov in množici žuril pod bremenom napak pomaknili organizaciji.

Toda kaj bi skromne domače stvari primerjali z velikimi po svetu! Ostanimo kar lepo doma in pogledimo nekoliko okrog sebe! Res je, da so naše prireditve nekeč bile in so še zmerom omejene na povprečno okolje udeležencev in občinstva, toda tudi v teh »vaskih« razmerah smo znali svoje dni že pokazati javnosti, da smo že prebrzdali mnoge začetniške nerodnosti in se lahko tu pa tam postavili z organizacijami, ki so presenetile še tako razvijene strokovnjake in poznavalce. V tem pogledu smo imeli najboljše vzore v prejšnjih smučarskih klubih, ki so najmanj tako vztrajno in temeljito kakor tehnično stran svoje sportne panoge proučevali in gojili tudi red in disciplino v svojih vrstah in znali svoje prireditve organizirati tako, da jih je bilo res veselje zasledovati.

Med množico uspešnih prireditev na belih poljih, ki imajo za prireditelje še to slabo stran, da se ne dajo vključiti v tesno ograjeni prostor in pred zaključeno družbo, so nam ostale v najlepšem spominu prireditve agilnega smučarskega kluba Ljubljane, ki je v osebi svojega predsednika Gnidovca imel moža dolgotrajnih izkustev in neutrudljivega zagovornika vsake navidežno še tako brezpomembne podrobnosti, ki je spadala v okvir dobre in strunne organizacije. Ko je omenjeni klub slavil 10letnico svojega obstoja, je predsednik Ante Gnidovec napisal o organizaciji smučarskih sportnih prireditev nekaj tehničnih misli, ki se dajo mutatis mutandis s pridom uporabiti tudi za vsako sportno prireditev na splošno. Ker smo te dni že nekajkrat zadeli ob nerodnosti organizacijskega značaja in bi radi enkrat povedali nekaj več o tem, kakšna organizacija na sploh je dobra in kakšna ni smotna, nam pri tem ni treba segati preveč daleč, saj nam je prijatelj Ante enkrat povedal, če dovolj tega, da bi lahko bili zadovoljni z vsako prireditvijo, če bi je za silo ustrezala njegovim smernicam. Takole je med drugim dejal ta preizkušeni sportni funkcionar:

»Organizacija je bistveni del vsega napredka in uspeha tudi v sportu. V organizaciji sportnih prireditev vidi tudi široka javnost, kaj je sport, tamkaj se polagajo računi o organizacijskih sposobnostih posameznika in vsega društva. Dobra vnanja organizacija vpliva bolj ali manj tudi na razvoj in na tehnične uspehe vsake sportne panoge. Brezhibna organizacija služi kot propaganda za gledalca, lajša pa tudi tekmovalcem njihovo tehnično delo, ker samo tedaj lahko zaupajo prireditelju ter se zaradi tega lahko do zadnjega osredotočijo na svoj sportni uspeh. Uspela sportna prireditev pa je slednjič tudi največje zadoščenje prireditelju. To je najlepša nagrada, ki čaka poštenega sportnega delavca po vsaki dobro organizirani prireditvi.

Se mnogo več koristi kakor dobro prireditev pa prinaša škoda slabo organizirana prireditev. Tako prireditev odbija gledalce, ki so za razvoj vsake sportne panoge važen činitelj in ga ne gre podcenjevati. Še bolj so pri malomarni organizaciji prireditvi prizadeti tekmovalci, ki so v takem okolju na milost in nemilost izročeni prireditelju. Tekmovalci postanejo prav zaradi tega nerazpoloženi in vznemirjeni, izgubijo zaupanje v prireditelje in v realnost izidov, kar ima za posledico nesporazume in celo

prepire. To razpoloženje preide polagoma tudi na prireditelje same in potem ni več daleč, ko se spreje še ti med seboj, kakor je skoraj neizogibno, da izgubijo glavo še zadnji trezni med njimi in se ponesreči do zadnjega vse, kar bi sicer morda uspelo kljub slabi organizaciji v celoti. Tako prireditev je za sport zelo kvama.

Pri izbiri funkcionarjev je treba potrpljenja in temeljite preizkušnje. Upoštevati je treba tehnično znanje in smisel za organizacijo posameznika, in kar je glavno — točnost in disciplino. Kdor pri zadnji prireditvi ni bil na mestu, se mora pri naslednji zamenjati z drugim in zanesljivim. Po tej poti si prireditelj polagoma nabere kader funkcionarjev, na katere lahko računa s popolno gotovostjo in v najtežjih okoliščinah.

Nekatera društva imenujejo svoje funkcionarje za leto dni v naprej. Ta način ni dober in za dobro organizacijo prej kvaren kakor koristen. Kajti če so posamezniki netočni in nezanesljivi, je treba takoj poseči vmes in jih odstraniti, namesto njih pa pritegniti nove. Zaradi nekaj nerodnih ljudi ne sme trpeti celota.

Naše sportne organizacije včasih kar s sklepi za zeleno mizo odražajo dolge vrste funkcionarjev, ne da bi jih vprašali, ali so za nameravane prireditve na razpolago ali ne. Na dan prireditev se jih res prikloni nekaj, ostalih pa ki so bodisi opravičeno ali neopravičeno pokazali hrbet, nihče ne kliče na odgovor. Disciplin v takem ozračju polagoma popusti docela in drugič se ne oglašijo spet drugi, ki so zadnjič še sodelovali.

Važna za uspeh je tudi reklama, in sicer stvarna in strogo sportna. Gledalci morajo biti o vsaki prireditvi poučeni v naprej, kajti z vse drugačnim zanimanjem prihajajo na prostor, če vedo, kaj in koga so prišli gledat, kakor pa, če jih vabimo na sportni prostor čisto nepoučeno. Prav tako, važna kakor reklama je tudi poročilo o tekmah, ki pa naj bo tudi čim stvarnejše in brez pretirane hvala o tekmovalcih in organizaciji. Posebno hvalisanje organizatorjev brez priznanja žrtve in truda tekmovalcev je neumestno in za stvar škodljivo.

Če kdo misli, da so to same malenkosti in za uspeh celotne organizacije manj bistvene, se zelo moti, kajti praksa je pokazala drugače.

Vse tehnične priprave morajo biti že dan pred prireditvijo v popolnem redu, kar velja v ostalem za celotno organizacijo. Vsi funkcionarji morajo do podrobnosti vedeti za svoje posle, vodja pa mora imeti še nekatere v rezervi za izpolnitev vrzeli, ki bi utegnile nastati zaradi nepredvidljivih zaprek med njimi.

Tekmovanje se mora pričiti do sekunde točno ob napovedani uri, ne glede na to, ali so tekmovalci zbrani ali ne in ne glede na to, ali je občinstvo že na mestu ali ne. Tako točnost je za vsak sportni prostor velikega vzgojnega pomena. Spored naj se razvija, kakor je bilo določeno v naprej, brez menjavanja in premeščanja posameznih točk. Prireditelj naj skrbijo za to, da teče prireditev hitro in živahno, ker je sicer mučna za tekmovalce in tudi za gledalce.

Izide tekem je treba ugotavljati hitro in jih sprosti objavljati; po možnosti naj dobiva občinstvo še druge podatke o tekmovalcih in izidih, ker bo tako še bolj privzeto na dogodke in se bo zmerom rajši in številneje zbiralo na sportnih manifestacijah. Po končanem tekmovalstvu je priporočljivo zbrati tekmovalce še enkrat in jim v primerni obliki razglasi dosežene izide in razdeliti morebitne nagrade in priznanja. Okolje takega sestanka naj bo sportno — brez povzdigovanja zmagovalcev v nebo in brez pomilovanja premaganih.

Organiziranje sportnih tekmovalstev ni lahko, toda kdor misli na vse, premaga vse in mora uspeti, če ne prvič, pa drugič — ali prihodnjič.

To so glavne misli o dobri sportni organizaciji, v želji, da bi morda tudi tam padle na rodovitna tla. In seveda brez posebnega ozira na kakršne koli konkretne primere iz najnovejše domače sportne kronike!

Začasno ukinjenje sportnih prireditev

Zaupnik CONIA v Ljubljani nam je poslal s prošnjo za objavo:

Po nalogu glavnega tajništva CONIA so do nadaljnjie odredbe ukinjene vse sportne prireditve.

S — Službeno iz lahkootletske zveze. Iz Urađa CONIA so bili obveščeni, da bodo lahkootletski treninji pod vodstvom nacionalnega trenerja tudi ta teden v sredo in četrtek popoldne na stadionu Hermesa v šiški.

EMILIO SALGARI

KRALJICA KARIBOV

PUSTOLOVSKI ROMAN

Ker je bilo sonce že na nebu, so v vrhovih žvrgolele ptice, in jate čapelj in divjih rac so se z glasnim vrščem dvigale iz skrivališč. Po dolgih palmovih listih so se prekopicavale opice ter kričale na vse grlo.

»Do rdečih opic res nimam teka!« je rekel Carmaux. »Našla bova kako drugo divjačino!«

»Ali ne skače tamle kunec?« je vzkliknil Stiller.

»To bi bila pečenka!«

Pobrskala sta po travi. Nekakšna živalca je bežala pred njima. Na prvi mah je nista mogla spoznati. Tedajci je smuknila v duplo nekega drevesa. Vendar sta še videla njen dolgi rep.

»Ti grdobica, ti!« se ji je polaskal Carmaux in potegnil zanj.

Toda kako se je začudil, ko ni in ni mogel izveči živalce na beli dan!

»Hudimana! Saj je močnejša od mene!«

Stiller je z enim očesom pogledal v duplo. Videl

je, da je bil hrbet živalce podoben oklepu. Tudi on je z vso močjo potegnil za rep; še v deblo se je uprl, a zaman.

Carmaux se mu je smejal.

»To se je zasidrala s krepeljci! Najbrže je armadil ali pasanec! Kar ubijva ga!«

Tako govoreč je sunil z bodalom v duplo. Živalca se je zvil v klopčič in se zakotalila iz skrivališča na tla. Njena glavica s šiljastim smrčkom je imela luskinast naličnik. Šape so bile zelo kratke. Kakor krogla je ležala na tleh.

»To so sesalci,« je pojasnil Carmaux, »ki si, kadar ropajo, izbirajo samo mrtve žrtve in se njih kože ne dotaknejo. Ponoči žro žuželke. Okus imajo tak kakor želve!«

Lovca sta se zdaj spet obrnila k bregu, ker sta upala, da najdeta tam kaj boljšega.

In res sta kmalu ustrelila dve čapli.

Moko je bil ta čas posekal nekaj mladih dreves in narezal precej ovijalk, da bi jim služile namesto vrvi.

Med tem, ko je Jara skubla ustreljeni močvirni ptici, so se mornarji lotili dela in jeji pripravljati splav.

Čez eno uro je bil dogotovljen. Ob robu je bil obdan z debelejšimi vejami, da bi jih varovale krokočilov. Na sredi se je dvigala majhna koliba, spletena iz vej in palmovih listov.

Ob osmih zjutraj so se flibustirji vkrcali na splav in odinili po blatnem prelivu. Kmalu so pribodili do druge lagune. Tudi ta je bila polna močvirnih

rastlin. Ponekod so jo prekinjale peščine, na katerih so dremali krokodili.

Gusar se je razgledal po obzorju in opazil temno črto, ki je očito pomenila gozd.

»Tamkajle mora biti kopnina!« je rekel. »Da jo dosežemo, bo treba še pošteno pljuniti v roke!«

Splav je le počasi napredoval po gostem blatu. Nobene sapice ni bilo čuti. Kajmane, ki so se kdaj pa kdaj približali veslačem, so ti odganjali s volli.

Okrog pol dne so prišli v nov odlog, ki pa ni vodil proti kopnini, temveč je zavijal na jug. Peščin in otočkov, poraščenih z visokim trstjem, je bilo to brez števila.

Jate perjadi so se vzdigovale in bežale pred splavom.

Tu so bile ptice z ognjenordecimi glavami in kratkimi nogami, in druge s prekrasnim zlaturnim perjem, potem nekakšni ščinkovci, ter čaple, zelene race in neumne sljuke, ki so mirnodušno gledale brodarje.

Majhni črnopteri jastrebi so kar v vrstah sedeli na peščinah. Ti ptiči opravljajo v Mehiki posel cestnih pometatev. Ne da bi jim škodilo, požrešno gojijo vsakršno nesnago, ki jo mečejo prebivalci mest na ulice. Še truplo človeka, ki umre za kolero, bi lahko brez škode raztrgali, kakor marabuji v Indiji.

»To je pravi lovski raj!« je vzkliknil Carmaux, ki je z iskričimi se očmi opazoval gibanje in prhutanje perjadi. »Ko bi se nam tako ne mudilo, bi se tu lahko do siteda najedli! Kaj meniš, Stiller?«

»Slane se mi zbirajo! Le poglej te lepe race!«

»Angeli bi jih bili veseli!«

»In tistale ptica, ki je tako bojevita na pogled! Ali jo vidiš?«

»V trstičju!«

»To je kamiki,« se je oglašil Moko.

»Če praviš kamiki, vem toliko kakor prej!«

»Pazi! Videl boš, kakšen ptič je to!... Le glej, na boj se pripravljaj!«

Veliki, hitri ptici je krasil glavo nekakšen rog. Imela je močne kreljuti, pokrite z dolgim, togim perjem in oborožene z ostrimi.

Z našopirjenim perjem in rezkim krikom se je bila zapodila v trstičje.

Kapetan in Jara sta tudi pozorno gledala za čudno živaljo, ki je bila kakor ostanek iz davnih dob.

»Česa se je neki lotila?« je vprašal Ventimiljski.

»Kače, ki je skrita v trstičju!« je odgovorila Jara.

Kamiki je silovito tolkel s perotnicami in iztezal glavo naprej. Očitno je hotel, splasiti nasprotnico, da bi se mu postavila po robu. Ta pa se je trdovratno skrivala.

A zdajci so videli, kako je smuknila po trstičju ebenovinastočna, kakor pest debela kača s plščasto glavjo. Bila je aligatorja, pogostna v srednjeameriških močvarah.

Ko je videla kamikija, srdito razčeprenega za boj, mu je pogumno planila naproti, da bi ga presenetila in uklala.

je odgovoren: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani

Ko so prodajali meso na oko

Kako so tehtali blago včasih — Mera platna, soli, žita in vina

Nedavno smo poročali o mestni tehnični in skladiščni v starih časih, zdaj pa naj še povečmo, da je bilo tedaj v Ljubljani tudi predpisano merjenje blaga, namenjenega za prodajo v mestu. Blago so merili posebni merilci. Tako je bil kupec obvarovan, da ga prodajalec ni mogel tako lahko opehariti pri meri, a glavno je bilo, da je imelo mesto tudi pri merjenju blaga dohodek.

Neenotne stare mere

Ob neki priliki smo že poročali, kako zelo neenotne so bile stare mere. Kakor je bilo v rabi več vrst denarja, iz več kovnic in izdaj različnih gospod, tako so uporabljali tudi za mero blaga razne mere. Ze zaradi tega je bila nevarnost, da je prodajalec lahko opeharil kupca. Seveda pa tudi kupci niso bili vselej vzor poštenosti. — Govorimo predvsem o merah, kajti tehtanje blaga je bilo v starih časih še slabo razširjeno in nekaj časa tu pa tam celo neznano. Kako globoko ukoreninjena je bila prodaja blaga na mero, spredvidimo je iz navad na našem živilskem trgu. Šele pred leti so bile odpravljene mere pri prodaji zelenjave. Tehtanje zelenjave se je zdelo nekaj časa celo nemogoče. V začetku je uvedba tehtanja na mero merjenja na ljubljanskem živilskem trgu celo vplivala na dovoz blaga, kajti mnoge okoličanke, ki so dotlej prodajale blago le na mero, niso imele primernih tehtnic. Zdaj, šele po nekaj letih prodaje na mero, smo pa že skoraj pozabili na starinske mere. Vendar se včasih nekaterim gospodinjam toži po mericah, ko se spominjajo, da so bile merice poleti mere ter je bila mera blaga tem boljša, čim več je bilo živil na trgu. Pri prodaji blaga na težo so pa uteli vendno enako težki. Neenotne stare mere torej niso imele le svojih slabih strani. Ljudski rek, da »dobra mera in vaga v nebesa pomaga«, je bil pri nas dolgo upštevan.

Mera platna

Zgodovinar pravi, da je bilo merjenje blaga v Ljubljani staro kakor same mestne pravice; določeno je bilo, da so morali meriti vse platno, žito in soli, namenjene za prodajo na javnem trgu. To blago pa so morali meriti na javnem trgu, in sicer so ga merili javni merilci. Strogo prepovedano je bilo zmeriti doma — ne da bi ga zmerili tudi na trgu — celo en sam vatel platna ali merik žita. Merilci so vestno pazili, ali so bile mere pravilne in da je bilo blago dobro namerjeno. Merjenje v hišah je bilo strogo prepovedano, ker so trgovci vabili kmete na domove ter kupčevali z njimi skričaj. Na trgu je bilo mnogo teže oslepiti kupca kakor na samem, kjer ni bilo nadzorstva merilca. Grešnikom so tudi trdo stopali na prste. Listine govore o kaznovanih trgovcih. Tako so leta 1551 kaznovali nekega Talerja, ker je meril platno doma in uporabljal vatel, ki je bil za pol prsta prekratek. Plaćati je moral 50 gld. v zlatu. Merjenje samo na sebi ni bilo neposredno v rokah magistrata. Mesto je oddajalo merjenje v najem. Merjenje platna, baje zelo stara mestna pravica, je imela v najemu do leta 1776 tkalska zadruga. Najemnina ni bila visoka. Znašala je le po 30, 40 ali 50 gld. na leto. Pristojbina za merjenje je znašala sold ali vinar od vata premerjenega blaga. Uvedeno je bilo tudi merjenje sukna, ne le platna. V starih časih je bila trgovina s platnom pri nas zelo živahna. Platno so merili v Ljubljani pred hišo (ob mestni hiši), kjer je bil pozneje hotel »Pri divjem močju«, vendar ne vedno. Prod mestno hišo je bila huda gneča, zato so za prodajo platna določili prostor pri sv. Jakobu. Platno so v Ljubljani javno merili še celo v prejšnjem stoletju do leta 1848.

Sol so merile vedno le ženske

Tudi merjenje soli je bilo uvedeno v davni. Kakor merjenje platna, je mesto oddajalo v najem tudi merjenje soli, in sicer vedno ženskam. Merile so štiri ženske. Zgodovinar ne ve pojasniti, zakaj so sol merile vedno le ženske. Soli niso merili na prostem, temveč v starih majhnih sobah v mestni hiši. Najemnina je znašala sredi 16. stoletja le 39 gld. 40 kr., sredi 18. stoletja pa že 301 gld. 34 kr.

Kako so merili žito

Kdaj je bila uvedena mera žita, ni znano. Magistrat ni hranil listine, ki bi pričala, da je mesto dobilo to pravico, in skiceval se je, da so pravico merjenja žita podelili deželni knezi vsem avstrijskim deželam in izvira listina naj bi bila shranjena v Gradcu ali na Dunaju. — Merjenje žita so nadzirali mestni stražniki. Kot pristojbino so pobirali merice žita — ne denar. Listine govore, da je pristojbina znašala mero na merik premerjenega žita. Koliko pa je prav za prav znašala takšna merica, je težko reči. S tem žitom so bili stražniki plačani. Njihova naloga je bila, da so sploh nadzirali trg in skrbeli, da je sleherni prodajal po pravilni meri. To se pravi, da je Ljubljana imela že v davni tržne stražnike. Tedanji tržni stražniki so bili strogi, če je bilo treba. Pred leti, ko so bile pri nas na trgu še v rabi merice, so stražniki včasih zaplenili posameznim prodajalcem premajhne merice; neka listina pa govori, da so leta 1771 stražniki razbili premajhno mero nekemu prodajalcu. Kako so mogli v starih časih meriti blago na trgu, je težko povedati; vedeti moramo, da je bil tržni prostor na sedanjem Mestnem trgu, pred mestno hišo. Tam je bil zelo živahen promet tudi, ko n bilo tržnih ur, saj je bil Mestni trg glavna prometna žila. Ob tržnih urah so zlasti ob senah se je pa tam vprav trlo ljudi. Blago so merili v silni gneči. Zgodovinar pripoveduje, da so mestni stražniki imeli pristojbino v blagu tudi od drugih življenjskih potrebščin na trgu. Tako so na primer pred veliko nočjo pobirali jajca, in sicer od koša jajc po štiri jajca, od jerbasa (čajne) po dve jajci. Od koša surovega masla so odvezli za prst dolgo štruco. Merilci, in sicer meščanski, so morali plačevati s klobasami. Prav tako so morali plačevati pristojbino prodajalci sadja. Za merik svežega sadja je znašala pristojbina krajcar, če so pa prodajali suho sadje, so morali plačati z blagom. Kmetje so morali prispevati primeren delež tudi poljskih pridelkov. Če so pripeljali na trg 100 zelnatih glav, so morali eno glavo oddati; od voza repe so morali oddati štiri repe. Tržnino je moral plačati vsak, ki je prodal v mestu. Točno določeno so bile pristojbine za prodajo raznega blaga kramarjev in obrtnikov, ki so imeli stojnice po mestu. Pristojbine v blagu so bile uvedene do leta 1782, poslej so pa pobirali le denar in mestne stražnike so plačevali po 6gld. na mesec. Baje poslej niso bili več tako zadovoljni. Istega leta je postala žitna trgovina prosta, pač pa je bilo treba plačevati pristojbine za prodajo žita pred mestno hišo in pod Trančo. Poslej ni bil več nihče prisiljen dovažati žito na trg ter ga je smel prodati, kjer koli ga je hotel. Mestni stražniki, so se zelo pritoževali. Magistrat se je pritožil na cesarja, čes da je po oprostitvi žitne trgovine mesto izgubilo velike dohodke ter da ne more več vzdrževati stražnikov, ki jih do pet vedno potrebujejo mestni uradniki. Sklicevali so se tudi, da je poslej žito dražje, ker ga ni toliko na trgu, ter da je več sleparstva pri prodaji. Prej so določali žitne cene po listih, ki so jih prinašali merilci žita na magistrat, poslej pa to ni bilo več mogoče. Toda cesarska vlada je potrdila gubermijev odlok o odpravi žitne mere. Značilno je, da so poslej stražniki ob novem letu, ko so voščili meščanom, prosili za male darove. V začetku odprave žitne mere so številni stražniki zmanjšali od 11 na 7, ker jih niso mogli več toliko vzdrževati — tako zelo labilen je bil včasih mestni proračun. — Kakor žito, je bilo treba premeriti tudi vse vino; merjenje vina je dajal magistrat v najem.

Ko govorimo o starih merah, mericah in jalkam premajhne merice; neka listina pa govori, da so leta 1771 stražniki razbili premajhno mero nekemu prodajalcu. Kako so mogli v starih časih meriti blago na trgu, je težko povedati; vedeti moramo, da je bil tržni prostor na sedanjem Mestnem trgu, pred mestno hišo. Tam je bil zelo živahen promet tudi, ko n bilo tržnih ur, saj je bil Mestni trg glavna prometna žila. Ob tržnih urah so zlasti ob senah se je pa tam vprav trlo ljudi. Blago so merili v silni gneči. Zgodovinar pripoveduje, da so mestni stražniki imeli pristojbino v blagu tudi od drugih življenjskih potrebščin na trgu. Tako so na primer pred veliko nočjo pobirali jajca, in sicer od koša jajc po štiri jajca, od jerbasa (čajne) po dve jajci. Od koša surovega masla so odvezli za prst dolgo štruco. Merilci, in sicer meščanski, so morali plačevati s klobasami. Prav tako so morali plačevati pristojbino prodajalci sadja. Za merik svežega sadja je znašala pristojbina krajcar, če so pa prodajali suho sadje, so morali plačati z blagom. Kmetje so morali prispevati primeren delež tudi poljskih pridelkov. Če so pripeljali na trg 100 zelnatih glav, so morali eno glavo oddati; od voza repe so morali oddati štiri repe. Tržnino je moral plačati vsak, ki je prodal v mestu. Točno določeno so bile pristojbine za prodajo raznega blaga kramarjev in obrtnikov, ki so imeli stojnice po mestu. Pristojbine v blagu so bile uvedene do leta 1782, poslej so pa pobirali le denar in mestne stražnike so plačevali po 6gld. na mesec. Baje poslej niso bili več tako zadovoljni. Istega leta je postala žitna trgovina prosta, pač pa je bilo treba plačevati pristojbine za prodajo žita pred mestno hišo in pod Trančo. Poslej ni bil več nihče prisiljen dovažati žito na trg ter ga je smel prodati, kjer koli ga je hotel. Mestni stražniki, so se zelo pritoževali. Magistrat se je pritožil na cesarja, čes da je po oprostitvi žitne trgovine mesto izgubilo velike dohodke ter da ne more več vzdrževati stražnikov, ki jih do pet vedno potrebujejo mestni uradniki. Sklicevali so se tudi, da je poslej žito dražje, ker ga ni toliko na trgu, ter da je več sleparstva pri prodaji. Prej so določali žitne cene po listih, ki so jih prinašali merilci žita na magistrat, poslej pa to ni bilo več mogoče. Toda cesarska vlada je potrdila gubermijev odlok o odpravi žitne mere. Značilno je, da so poslej stražniki ob novem letu, ko so voščili meščanom, prosili za male darove. V začetku odprave žitne mere so številni stražniki zmanjšali od 11 na 7, ker jih niso mogli več toliko vzdrževati — tako zelo labilen je bil včasih mestni proračun. — Kakor žito, je bilo treba premeriti tudi vse vino; merjenje vina je dajal magistrat v najem.

Ko govorimo o starih merah, mericah in

merjenju, naj še omenimo, da so v starih časih nadzirali tudi prodajo kruha in mesa. Kako je bila urejena prodaja kruha in sicer v posebni mestni kruharni, smo že pisali. — Tožb nad mesarji in pek je bilo v starih časih mnogo. Ko so se časi poslabšali, je bila slabša tudi mera. Posebno značilno je, da so v davni prodajali meso in »na oko« — ne da bi ga tehtali. Cene tedaj pač ni bilo mogoče točno določiti in kupovalec je kupil dobro ali slabo, kakor se mu je pač posrečilo. Pozneje so prodajali meso na funte. Cene so se zelo spreminjale in v vojnih časih je bilo meso izredno drago.

Izkoriščanje vodnih sil v Anatoliji

Turški minister javnih del Sirri Day je v govoru na otvoritvi velikega jezua pri Seyhanu naglašal, da spada izkoriščanje vodnih sil Anatolije v program velikih javnih del. Na tem splošnem načrtu se dela tudi med vojno. Za izkoriščanje vodnih sil v Anatoliji je določila vlada 81 milijonov turških funtov in večina tega kredita je že izrabljena. Minister je opozarjal na blagodejne posledice tega prizadevanja, saj gre za to, da se izsuše močvirja, ter omogoči umetno namakanje zemlje, tam, kjer je malo padavin. Poleg tega bo pa imela Anatolija v bodoče na razpolago dovolj električnega toka. Trenutno omogočajo veliki jezovi in zatvorne umetno namakanje 350 ha polja. Ko bo pa uresničen ves načrt se bo razširila površina umetno namakane zemlje na 14.400 ha.

Gradnja cest v Črni gori

Italijanska gradbena podjetja so izdelala širokopotezen načrt za gradnjo cest v Črni gori. Popravilo starih in gradnja novih cest bo zelo dobrodošla tudi domačemu prebivalstvu, ki mu bo tako omogočen zaslugek. Za gradnjo cest v Črni gori je potrosila Italija doslej do 40 milijonov lir.

Srebrna kolajna Saragose

Vsi dobrovoljci, ki so se pridružili 1. 1936. prvega dne državljanske vojne četam generala Franca, in ki so imeli njihove odličnice svoj sedež v pokrajini Saragosa, dobe v zahvalo od mesta srebrno kolajno. Saragosa je bila dobre dve leti tik bojišča in njeni branilci so morali odbiti mnogo ofenziv rdeče vojske, ki bi bila rada zasedla mesto.

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali ob prebrdki smrti našega ljubljenežnega moža, dobrega očeta, sina, brata in strica, gospoda

DANE ZALESJAK-a

ter ga spremili k večnemu počitku, mu darovali krasno cvetje, izrekamo najpriščnejšo zahvalo.

Prav posebno zahvalo našemu gospodu župniku dr. Schafferju za poslednjo molitev in spremstvo